

مجموعه

آمادگی امتحان نهایی

(نمونه سوال)

فارسی دوازدهم

(از سال ۹۷ تا ۱۴۰۰)

قلمرو زبانی / ادبی / فکری

استاد صالح نیا

دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۲۸ نمونه سؤال امتحان نهایی - فارسی ۳

قلمرو زبانی - واژه نامه (انمره)

به ترتیب نوبت های برگزار شده

گردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۱- دروس اوگنج حکمت ۲ و ۱۶ (دی ماه ۱۳۹۷)

معنی واژه های مشخص شده را با توجه به شعر و نثر زیر بنویسید.

الف (تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی

ب (همهٔ حضار یک صدا تصدیق کردند که تخلصی بس به جاست.

ج (احداث یک خاکریز دو جداره را تنها راه حل می دانست.

۲- دروس ۶ و گنج حکمت ۶ (دی ماه ۱۳۹۷)

با توجه به موارد زیر، برای هر یک از واژگان داخل جدول، یک « معادل معنایی » بنویسید.

الف (همچو نی زهری و تریاقی که دید ؟ / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید ؟

ب (من آن شب در آن موضع حاضر بودم و شما را چراغ فرا می داشتم و مادرت را اعانت می کردم.

واژه معادل	معنا	ردیف
	مونس	۱
	یاری	۲

۳- دروس گنج حکمت ۳ و روان خوانی ۲ و گنج حکمت ۸ و ۱۸ (دی ماه ۱۳۹۷)

معنای کدام واژه، نادرست است ؟

الف (تاب : فروغ ب (مباحات : سرافرازی ج (سرحد : مرز د (صحیفه : منظره

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۴- دروس ۳ و ۸ و ۱۸ (خرداد ماه ۱۳۹۸)

معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید .

- الف) مسلک مرغ گرفتار قفس هم جو من است
 ب) مَعْبَر تمام شد و وارد محوطه پیش روی دشمن شدیم.
 ج) بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.
 د) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می گرداند.

۵- دروس ۱۴ (خرداد ماه ۱۳۹۸)

معادل درست هریک از توضیحات عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.

- الف) کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت / مکاشفت)
 ب) خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خداست. (تجرید / اشتیاق)

۶- دروس ۵ و روان خوانی ۴ و ۳ و ۱۶ و ۹ و ۱۷ (شهریور ماه ۱۳۹۸)

الف) بگرای چو ازدهای گرز

ب) در آخر اتاق یکی از مردان معمّر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود.

ج) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد

د) با حال استیصال پرسیدم: «پس چه خاکی به سرم بریزم؟»

ه) چشمه آب سردی که در تموز سوزان کویر از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید.

و) بخند: زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته

۷- دروس ۱۴ و ۱۸ و ۱۶ (دی ماه ۱۳۹۸)

معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

- الف) هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است.
 ب) در نقیرم مرد و زن نالیده اند.
 ج) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می گرداند.
 د) شیرمردی باید این ره را شگرف

۸- درس ۱۱ (دی ماه ۱۳۹۸)

برای واژه «حزین» یک مترادف و یک متضاد بنویسید.

گردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۹- دروس ۶ و ۲ و کنج حکمت ۵ و ۱۲ (خرداد ماه ۱۳۹۹) روزانه تجربی و ریاضی

الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
ب) گفت: «والی از کجا در خانه حتمار نیست؟»
ج) پاداش هر زخمه سنگی را دست های کریم تو میوه ای چند نثار کند.
د) کزین کوه آتش نیام تپش

۱۰- درس ۵ (خرداد ماه ۱۳۹۹) روزانه تجربی و ریاضی

برای واژه مشخص شده مصراع «سریر ملک عطا داد کردگار تو را»، یک برابر معنایی از بیت زیر، بیابید.
«برکش ز سر این سپید معجر
بنشین به یکی کبود اورند»

۱۱- درس ۱۳ (خرداد ماه ۱۳۹۹) روزانه تجربی و ریاضی

متضاد واژه «یکرنگی» در کدام گزینه دیده می شود؟
۱) که نیابستی بگوید هیچ / بس که بی شرمانه و پست است این تزویر
۲) ور بپرسی راست، گویم راست / قصه بی شک راست می گوید
۳) و صدای شوم و نامردانه اش در چاهسار گوش می پیچید
۴) خواه روز صلح و بسته مهر را پیمان / خواه روز جنگ و خورده بهر کین سوگند

۱۲- دروس ۱۴ و ۱۳ و ۶ (خرداد ماه ۱۳۹۹) بزرگسال و داوطلبان آزادعلوم انسانی

الف) دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد.
ب) این عده قلیل بر بالای کوه، روشنایی خیره کننده ای دیدند.
ج) هفت خوان را ... / آن هر یوه خوب و پاک آیین روایت کرد
د) در نفیرم مرد و زن نالیده اند

۱۳- درس ۱۰ (خرداد ماه ۱۳۹۹) بزرگسال و داوطلبان آزادعلوم انسانی

جدول زیر را کامل کنید.

واژه	هم آوا	مترادف
غربت		

گردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

۱۴- دروس ۷ و ۹ (شهریور ماه ۱۳۹۹) روزانه

الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته
 ب) بخروش چو شرزه شیر ارغند
 ج) پروانه قوت از عشق آتش خورد.
 د) آسمان ، تفرجگاه مردم کویر است.

۱۵- درس ۸ (شهریور ماه ۱۳۹۹) روزانه

واژه «طاق» در جمله « دیوارهای کهن روم که هنوز طاق ضربی دروازه های آن باقی است»، با همین واژه در کدام مصراع هم معنی است؟
 الف) طاق پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف
 ب) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است

۱۶- درس ۱۲ «کارگاه متن پژوهی» (شهریور ماه ۱۳۹۹) روزانه

در بیت زیر، کدام واژه متضاد واژه «شاد» است؟
 « چو بشنید خسرو، از آن شاد گشت روانش ز اندیشه آزاد گشت»

۱۷- دروس ۹ و ۱۴ (شهریور ۱۳۹۹) بزرگسالان و داوطلبان آزاد

الف) در خبر است از سرور کاینات و صفوت آدمیان ...
 ب) آب را تا باغستان و مزرعه مشایعت می کنند.
 ج) پیشت آید هر زمانی صد تعب

۱۸- دروس ۱۰ و ۱۳ (شهریور ماه ۱۳۹۹) بزرگسالان و داوطلبان آزاد

معنی درست واژه مشخص شده را از داخل کمانک انتخاب کنید.
 الف) دیروز در غربت باغ، من بودم و یک چمن داغ (تنهایی / نزدیکی)
 ب) جنگ بود این یا شکار؟ آیا / میزبانی بود یا تزویر؟ (خودستایی / نیرنگ)

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسطه

۱۹- دروس ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ (دی ماه ۱۳۹۹)

الف) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف
 ب) محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند.
 ج) با صدایی مرتعش، لحنی رجز مانند و درد آلود / خواند
 د) چنین روز مبارکی صله ارحام نکنی کی خواهی کرد؟

۲۰- دروس ۱۸ و ۱۹ (دی ماه ۱۳۹۹)

برای واژه های « کتاب » و « تماشا » از میان واژه های زیر معادل معنایی بیابید .
 فروغ ، رواق ، نظاره ، نگاه ، صحیفه ، سروش

۲۱- دروس ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ (خرداد ماه ۱۴۰۰) تجربی و ریاضی

معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید.
 الف) دیدم توطئه ما دارد می ماسد.
 ب) که گفתי سمن داشت اندر کنار
 ج) جنگ بود این یا شکار آیا / میزبانی بود یا تزویر
 د) پیشت آید هر زمانی صد تعب

۲۲- درس ۶ (خردادماه ۱۴۰۰) تجربی و ریاضی

در بیت های زیر، تفاوت معنایی واژه «دستور» را بررسی کنید.
 الف) چه نیکو گفت با جمشید دستور
 ب) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
 که با نادان نه شیون باد و نه سور
 لیک کس را دید جان دستور نیست

۲۳- دروس ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ (خردادماه ۱۴۰۰) انسانی

الف) یک دست ظرف و لوازم عاریه بگیریم.
 ب) گرم رو، سوزنده و سرکش بود
 ج) استادان در مدرّس های مدارس می نشستند.
 د) چه چیزی می تواند سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟

۲۴- درس ۳ (خردادماه ۱۴۰۰) انسانی

واژه «همت» در هریک از ابیات زیر به چه معناست؟
 الف) «همت» اگر سلسله جنبان شود
 ب) «همت» از باد سحر می طلبم گر ببرد
 مـور تواند که سلیـمان شـود
 خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است

گردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

۲۵- دروس ۷ و ۱۳ و ۱۶ (شهریور ماه ۱۴۰۰)

الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسِق گشته
ج) شیرمرد عرصه ناوردهای هول / پور زال زر ...
ب) ای عزیز، به خدا رسیدن، فرض است.
د) دیدم ماشاءالله چشم بد دور، آقا و اترقیده اند.

۲۶- دروس ۸ و ۱۴ و ۱۵ (شهریور ماه ۱۴۰۰)

از بین واژه‌های زیر، یک برابر معنایی برای واژه‌های «اویزان» و «رنج» به ترتیب، بیابید.
طاق، رواق، تعب، کاهلی، معلق، سروش، تجرید

۲۷- دروس ۱۱ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۳ (دی ماه ۱۴۰۰)

الف) شب عید نوروز بود و موقع ترفیع رتبه .
ج) نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
ب) من بیش از همه مصر بودم در شنیدن حرف های شما.
د) مرد نقال از صدایش ضجه می بارید.

۲۸- دروس ۵ و ۱۴ (دی ماه ۱۴۰۰)

در ابیات زیر، برای هریک از واژه‌های «الف» و «ب» یک معادل معنایی بیابید و بنویسید .
* سریر ملک، عطا داد کردگار تو را * به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد
* عاشق آن باشد که چون آتش بود * گرم رو، سوزنده و سرکش بود
الف) مشتاق :
ب) آورند:

علیرضا افشار

پاسخ نامه

- ۱- الف (ستایش - سیاس ۰/۲۵ (ص ۱۰)) ب (آنان که در جایی یا مجلسی حضور دارند؛ حاضران ۰/۲۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۷) ج (ساخته شدن ۰/۲۵ (ص ۳۱)

ردیف	واژه معادل	۰/۲۵ (درس ۶ ص ۴۷)
۱	دمساز	۰/۲۵ (ص ۱۲۸)
۲	اعانت	

- ۳- « د » یا « صحیفه » ۰/۲۵ (درس ۱۸ ص ۱۵۵)

- ۴- الف (روش، طریق : ص ۲۶ : ۰/۲۵) ب (محل عبور، گذرگاه : ص ۹۲ : ۰/۲۵)
ج (نوعی ردا : ص ۶۱ : ۰/۲۵) د (کتاب : ص ۱۵۵ : ۰/۲۵)

- ۵- الف (مراقبت : ص ۱۴ : ۰/۲۵) ب (تجرید : ص ۱۲۳ : ۰/۲۵)

- ۶- الف (نوعی مارستی، ۰/۲۵ ص ۳۵) ب (سالخورده، ۰/۲۵ ص ۱۶۱)
ج (بیگانگان، ۰/۲۵ ص ۲۶) د (درماندگی، ۰/۲۵ ص ۱۳۴)

- هـ (ماه گرما، ماه دهم از سال رومیان، مطابق تیرماه شمسی، ۰/۲۵ ص ۷۰) و (بیرون کشیده ۰/۲۵ ص ۱۵۰)

- ۷- الف (مددکننده، یاری رساننده، ص ۱۲ : ب) فریاد و زاری به صدای بلند، ص ۴۶ : ج) کتاب، ص ۱۵۵ : د) قوی، نیرومند، ص ۱۲۰ : هر مورد ۰/۲۵

- ۸- مترادف: غم انگیز، ۰/۲۵، متضاد: شاد، ۰/۲۵، ص ۹۰

- ۹- الف (پوشیده، پنهان، ص ۴۷، ۰/۲۵) ب (می فروش، ص ۱۹، ۰/۲۵)

- ج (ضربه، ضربه زدن، ص ۸۷، ۰/۲۵) د (اضطراب ناشی از گرما و حرارت، گرمی و حرارت، ص ۱۰۴، ۰/۲۵)

- ۱۰- اورند، ص ۳۵

- ۱۱- گزینه یک (با واژه تزویر)، ص ۱۱۲

- ب (اندک، کم، ۰/۲۵ ص ۱۲۵)

- ۱۲- الف (بازگشت به سوی خدا، توبه، پشیمانی، ۰/۲۵ ص ۱۳)

- د (فریاد و زاری به صدای بلند، ۰/۲۵ ص ۴۶)

- ج (هروی، منسوب به هرات، ۰/۲۵ ص ۱۱۰)

-۱۳

واژه	هم آوا	مترادف
غربت	قربت، ۰/۲۵، ص ۸۴	بیگانگی، دوری، تنهایی ۰/۲۵، ص ۸۴

-۱۴

- الف) بلند، بالیده، ص ۱۲، ۰/۲۵
 ب) خشمگین و قهرآلود، ص ۳۵، ۰/۲۵
 ج) خوراک، رمق، نیرو، ص ۵۳، ۰/۲۵
 د) گردشگاه، تماشاگاه، ص ۷۳، ۰/۲۵

-۱۵

گزینه ب، ص ۶۵، ۰/۲۵

-۱۶

واژه اندیشه، ص ۱۰۵، ۰/۲۵

-۱۷

- الف) برگزیده، برگزیده از افراد بشر، ص ۱۳، ۰/۲۵ ب) همراهی کردن، بدرقه کردن، ص ۷۰، ۰/۲۵
 ج) رنج و سختی، ص ۱۲۲، ۰/۲۵

-۱۸

الف) تنهایی، ص ۸۴، ۰/۲۵ : ب) نیرنگ، ص ۱۱۴، ۰/۲۵

-۱۹

- الف) جمع عاکف، کسانی که در مدت معین در مسجد بمانند و به عبادت پردازند، ص ۱۳، ۰/۲۵
 ب) نهایت، ص ۵۲، ۰/۲۵
 ج) دارای ارتعاش، لرزنده، ص ۱۱۰، ۰/۲۵
 د) به دیدار خویشاوندان رفتن و احوال پرسی از خویشان، ص ۱۳۳، ۰/۲۵

-۲۰

کتاب: صحیفه، ص ۱۵۵، ۰/۲۵ : تماشا: نظاره، ص ۷۳، ۰/۲۵

-۲۱

- الف) به نتیجه می رسد، به ثمر می رسد، ۰/۲۵، ص ۱۳۸
 ب) نوعی درخت گل، یاسمن ۰/۲۵، ص ۱۰۴
 ج) دورویی، ریاکاری، نیرنگ، ۰/۲۵، ص ۱۱۴
 د) رنج و سختی، ۰/۲۵، ص ۱۲۲

-۲۲

الف) مشاور و وزیر، ۰/۲۵، ص ۴۸ : ب) اجازه، رخصت، ۰/۲۵، ص ۴۷

-۲۳

الف) آن چه به امانت بگیرند و پس از رفع نیاز آن را پس دهند، ۰/۲۵، ص ۱۳۲

ب) مشتاق، به شتاب رونده و چالاک، کوشا ۰/۲۵، ص ۱۲۲

ج) محلی که در آن تدریس کنند، موضع درس گفتن، ۰/۲۵، ص ۷۰

د) ج سحیه، خواها، خلق ها و خصلت ها، ۰/۲۵، ص ۱۵۵

۲۴- الف (اراده ، عزم و تلاش ۰/۲۵ ، ص ۲۸

ب) یاری، عنایت و توجّه ۰/۲۵ ، ص ۲۸

۲۵- الف) بلند ، بالیده ص ۱۲ ، ۰/۲۵

ب) لازم ، ضروری ، آن چه خدا بر بندگانش واجب کرده است ص ۵۳ ، ۰/۲۵

ج) نبرد، ص ۱۱۰ ، ۰/۲۵

د) تنزّل کرده ، پس روی کرده ص ۱۳۳ ، ۰/۲۵

۲۶- آویزان: معلق، ص ۷۴ ، ۰/۲۵ :

رنج : تعب، ص ۱۲۶ ، ۰/۲۵

۲۷-

الف) ارتقا یافتن ، رتبه گرفتن : ۰/۲۵ ، ص ۱۳۲

ب) اصرارکننده ، پافشاری کننده: ۰/۲۵ ، ص ۸۸

ج) مانند، مثل، همسان : ۰/۲۵ ، ص ۱۰

د) ناله و فریاد با صدای بلند، شیون : ۰/۲۵ ، ص ۱۱۴

۲۸-

الف) گرم رو، (عاشق نیز درست است)، ۰/۲۵ ، ص ۱۲۲

ب) سریر، ۰/۲۵ ، ص ۳۶

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

۳۲ نمونه سؤال امتحان نهایی - فارسی ۳

قلمرو زبانی - املا (۲ نمره)

به ترتیب نوبت های برگزار شده

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۱- دروس ۹ و ۱۱ (دی ماه ۱۳۹۷)

در هر یک از ابیات و عبارات زیر، کدام واژه داخل کمانک از نظر املائی درست است؟
الف (تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه - شبیح) شما را در تاریکی تعقیب می کردم.
ب (برجسته ترین شاگرد (حوزة - حوضه) ادیب بزرگ بود.
ج (داشتم می گفتم، آن شب نیز / (صورت - سورت) سرمای دی بیدادها می کرد.

۲- دروس ۸ و ۱۲ (دی ماه ۱۳۹۷)

در هر یک از موارد زیر، شکل درست واژه های نادرست املائی را بنویسید.
الف (هنگام چریق آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم.
ب (اگر کوه آتش بود بسهرم ازین تنگ خار است اگر بگذرم

۳- (دی ماه ۱۳۹۷)

در بین کلمات زیر، کدام واژه اهمیت املائی دارد؟

الف (شرف یاب ب (خستگان ج (مکاید د (ماجرا

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۴- دروس ۱۶ و ۲ (خرداد ماه ۱۳۹۸)

املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید .
الف) گفت: «از (بحر / بهر) غرامت جامه ات بیرون گنم»
ب) بزیند خودتان را به ناخوشی و بگویند طیب (غدقن / قدغن) کرده.

۵- دروس ۱۱ و ۱۳ (خرداد ماه ۱۳۹۸)

در هریک از موارد زیر یک نادرستی املائی دیده می شود: آن ها را بیابید و درست هریک را بنویسید .
الف) نمی پذیرفتید و طفره می رفتید ولی اسرارهای من بود که بوی التماس می داد و عاقبت شما را متقاعد کرد.
ب) شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود

۶- دروس ۱۶ و ۸ (خرداد ماه ۱۳۹۸)

در گروه کلمه های زیر، دو مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ شکل درست هریک را بنویسید.
«استیصال و درماندگی - سوء هاضمه - مسطور و پوشیده - اجین و آمیخته - ماوا و پناهگاه»

۷- دروس ۷ و ۹ (شهریور ماه ۱۳۹۸)

در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املائی وجود دارد؛ آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.
الف) پس عشق از بحر این معنی، فرض راه آمد.
ب) و آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال در صوم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد.
ج) عصارة تاکی به قدرت او شهد فایغ شده.

۸- دروس ۱۱ و ۱۲ (شهریور ماه ۱۳۹۸)

در هریک از موارد زیر، املائی درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) صدایی که می آمد (هزین ترین / حزین ترین) و عاشقانه ترین صدایی بود که می آمد.
ب) سیاوش چنین گفت که ای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت (خار / خوار)
ج: خوان هفتم را / ... / آن (هریوه - حریوه) خوب و پاک آیین روایت کرد /

گردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

۹- دروس ۱۳ و ۱۴ (دی ماه ۱۳۹۸)

با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید.
الف) برای انتخاب راهبر و پیشوا قرعه زدند، را قرعه به نام هدهد افتاد. (غذا - قضا)
ب) داشتیم می‌گفتم آن شب نیز / سرمای دی بیدادها می‌کرد (سورت - صورت)

۱۰- دروس ۱۲ و ۱۶ و ۱۷ (دی ماه ۱۳۹۸)

در عبارتهای زیر املاي چهار واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید.
الف) سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خار
ب) دیروز یک دست از لباسهای نودوز خود را به انضمام مایحتوی از خانه بیرون انداخته ام.
ج) آن باغ پر از گل‌های رنگین شعر و خیال و الهام، در صوم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد.
د) از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، به مار قاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه بردند.

۱۱- دروس ۱ و ۲ (خرداد ماه ۱۳۹۹) روزانه تجربی و ریاضی

املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) که دوزخ مرا زین سخن گشت (خوار / خار)
ب) واصفان حلیه جمالش به تحیر (منسوب / منسوب)

۱۲- درس ۱۱ (خرداد ماه ۱۳۹۹) روزانه تجربی و ریاضی

در همه گزینه‌ها به جز گزینه نادرستی املاي دیده می‌شود.
۱) بچه‌ها هم انگار از دست آن ذله شده بودند و تکبیر می‌گفتند.
۲) تنها و تنها برای تعلیم گرفتن، شبه شما را در میان تاریکی تعقیب می‌کردم.
۳) عمق گودال آن قدر نبود که بتواند جسته آدمی را در خود بگیرد.
۴) به سمت خاک‌ریز می‌رفتند و آخرین رمغ‌هایشان را در آخرین فشنگ‌هایشان می‌ریختند.

۱۳- دروس او روان خوانی ۲ و ۱۱ و ۱۳ (خرداد ماه ۱۳۹۹) روزانه تجربی و ریاضی

در گروه کلمه‌های زیر، سه مورد نادرستی املاي وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید.
باق و بلند - فخر و مباهات - بساط تحویه - روزه خوانی و نوحه سرایی - سورت سرمای دی - بی‌خردان سفله

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

۱۴- دروس ۱۱ و ۸ (خرداد ماه ۱۳۹۹) بزرگسال و داوطلبان آزادعلوم انسانی

املای درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید.
 الف) چه باک از موج (بحر / بهر) آن را که باشد نوح کشتیبان؟
 ب) می دانید که من بیش از همه (مُسر / مُصر) بودم در شنیدن حرفهای شما
 ج) جزیره‌های کوچک و بزرگ مثل وصله‌های رنگارنگ بر (تیلسان / طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.

۱۵- دروس کنج حکمت ۲ و روان خوانی ۲ و ۸ و ۱۱ و ۱۶ و ۲۰ (خرداد ماه ۱۳۹۹) بزرگسال و داوطلبان آزادعلوم انسانی

املای درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید.
 الف) چه باک از موج (بحر / بهر) آن را که باشد نوح کشتیبان؟
 ب) می دانید که من بیش از همه (مُسر / مُصر) بودم در شنیدن حرفهای شما
 ج) جزیره‌های کوچک و بزرگ مثل وصله‌های رنگارنگ بر (تیلسان / طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.

۱۶- دروس ۱۱ و ۱۰ (شهریور ماه ۱۳۹۹) روزانه

املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
 الف) می دانید که من بیش از همه (مُصر - مُسر) بودم در شنیدن حرفهای شما.
 ب) غرق غباریم و (قربت - غربت) با من بیا سمت باران

۱۷- دروس ۱۱ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۲ (شهریور ماه ۱۳۹۹) روزانه

در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ نادرستی املایی دیده می‌شود.
 ۱) آخرین رمغ هایشان را در آخرین فشنگ هایشان می ریختند.
 ۲) آن شب نیز / صورت سرمای دی ، بیداد ها می کرد.
 ۳) طاووس نیز چنین عذر آورد که من مرغی بهشتی ام.
 ۴) اما سیاوش که آذرم و حیا و پاکدامنی آموخته است، تن به گناه نمی سپارد.

۱۸- دروس ۱۳ و روان خوانی ۲ و ۹ (شهریور ماه ۱۳۹۹) روزانه

در گروه کلمه‌های زیر، سه مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید.
 حریوة خوب و پاک آیین - فخر و مباحات - طلائو پرشکوه - تمایل و خاسته - شرحه شرحه و پاره پاره - تماشا و نظاره

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسطه

۱۹- دروس ۱۶ و ۱۷ (شهریور ۱۳۹۹) بزرگسالان و داوطلبان آزاد

املائی درست واژه مشخص شده را از داخل کمانک انتخاب کنید.
 الف) تا واره‌ی از دم (ستوران / سطوران) وین مردم نحس دیومانند
 ب) چه حقه‌ی ای به کار برده که لباس من (غالب / قالب) بدنش درآمده است؟

۲۰- دروس ۸ و ۹ و ۱۱ و ۱۲ (شهریور ماه ۱۳۹۹) بزرگسالان و داوطلبان آزاد

در گروه کلمه‌های زیر، سه مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید.
 مهد دموکراسی- طلالو پرشکوه- حزین ترین لحن- تمایل و خاسته- جناق سینه- غرض و نشانیدن درخت

۲۱- دروس ۵ (شهریور ماه ۱۳۹۹) بزرگسالان و داوطلبان آزاد

املائی یک واژه، نادرست است، درست آن را بنویسید.

«بگرای چو ازدهای گرز» بخروش چو شرزه شیر ارقند»

۲۲- دروس ۱۰ و ۱۱ (دی ماه ۱۳۹۹)

املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
 الف) دیروز در (قربت - غربت) باغ، من بودم و یک چمن داغ ب) تن زجان و جان زتن (مستور - مسطور) نیست

۲۳- دروس ۵ و ۱۱ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ (دی ماه ۱۳۹۹)

در گروه کلمه‌های زیر، چهار مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید.
 سپید معجر- شبه و سایه- تیلسان مدیترانه- رمق و توان- صورت سرمای دی- آزرم و حیا- شیر ارقند- مزید و افزونی

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسطه

۲۴- دروس ۲ و ۱ (خرداد ماه ۱۴۰۰) تجربی و ریاضی

املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) واصفان حلیهٔ جمالش به تحیر (منصوب/منسوب) ب) گفت از (بهر / بحر) غرامت جامه ات بیرون کنم.

۲۵- دروس ۱۳ و ۱۶ (خرداد ماه ۱۴۰۰) تجربی و ریاضی

در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املائی بیابید و درست آن را بنویسید.
الف) همچنان که می توانست او، اگر می خواست، / کان کمندِ شصت خمِ خویش بگشاید / و بیاندازد به بالا، ...
ب) در کتل و گردنهٔ یک دوجین شکم و روده مراحل مضق و بلع و هضم و تحلیل را پیموده است.

۲۶- دروس ۱۲ و ۱۳ (خرداد ماه ۱۴۰۰) تجربی و ریاضی

در گروه کلمه های زیر، دو مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید.
آذرم و حیا - خار و بی ارزش - سورت سرمای دی - زهر شمشیر و سنان

۲۷- دروس ۸ و ۱۰ و ۱۲ (خرداد ماه ۱۴۰۰) انسانی

املائی درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) پیرمرد از داخل (کاذبه - کازیه) روی میز یک پاکت کهنه برداشت.
ب) غرق غباریم و (غربت - قربت) با من بیا سمت بازان
ج) از این تنگ (خوار - خار) است اگر بگذرم

۲۸- دروس ۱۳ و ۱۶ و ۱۱ (خرداد ماه ۱۴۰۰) انسانی

در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املائی بیابید و درست آن را بنویسید.
الف) شیرمرد عرصهٔ ناوردهای حول، پور زال زر، جهان پهلوی...
ب) من هر چه تعارف می کنم تو بیشتر عبا و امتناع می ورزی.
ج) فاصلهٔ بچه های بی حفاض، با خاکریز کمتر می شد.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

۲۹- دروس ۵ و ۱۲ (شهریور ماه ۱۴۰۰)

املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) تا واره‌ی از دم (سطوران / ستوران) / اوین مردم نحس دیو مانند (ب) چو او را بدیدند (برخواست / برخواست) / غو

۳۰- دروس ۲ و ۸ و ۳ و ۱۲ و ۱ (شهریور ماه ۱۴۰۰)

در گروه کلمه‌های زیر، چهارمورد نادرستی املائی وجود دارد: درست هریک را بنویسید.
غرامت و تاوان- اطراق و در جایی ماندن- چریغ آفتاب - چاه قدر ناجوانمردان - آذرم و حیا - گزند و آسیب - عساره تاک-

۳۱- دروس ۱۰ و ۸ (دی ماه ۱۴۰۰)

املائی درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید.
الف) همه از (بهر - بحر) تو سرگشته و فرمانبردار
ب) دیروز در (قربت- غربت) باغ من بودم و یک چمن داغ
ج) جزیره‌های کوچک و بزرگ مثل وصله‌های رنگارنگ بر (تیلسان / طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.
شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری
امروز خورشید در دشت آینه دار من و تو

۳۲- دروس ۵ و ۹ و ۱۲ و ۱۶ و ۱۳ (دی ماه ۱۴۰۰)

در گروه کلمات زیر، چهار مورد نادرستی املائی وجود دارد: درست هریک را بنویسید.
زما و مرهم، زهر و تریاق، حوزه ادیب بزرگ، تغلل و درنگ، صد کاروان حیون، حضار مجلس، بغولات و حبوبات، صورت سرمای دی

علیرضا افشار

پاسخ نامه

- ۱- الف (شبح ۰/۲۵ (درس ۱۱ ص ۹۰) ب (حوزه ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱) ج (سورت ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۰۹)
- ۲- الف (چریغ ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۶۰) ب (خوار ۰/۲۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۱)
- ۳- « ب » یا « خستگان » ۰/۲۵ (ص ۸۷)
- ۴- الف (بهر : ص ۱۹ : ۰/۲۵) ب (قدغن : ص ۱۳۴ : ۰/۲۵)
- ۵- الف (اصرار : ص ۸۹ : ۰/۲۵) ب (هول : ص ۱۱۰ : ۰/۲۵)
- ۶- مستور و پوشیده : ص ۴۷ : ۰/۲۵ عجین و آمیخته : ص ۶۲ : ۰/۲۵
- ۷- الف (بهر ۰/۲۵ ص ۵۳) ب (سموم ۰/۲۵ ص ۷۳) ج (فایق، ۰/۲۵ ص ۱۲)
- ۸- الف (حزین ترین، ۰/۲۵ ص ۹۰) ب (خوار ۰/۲۵ ص ۱۰۱) ج (هریوه، ۰/۲۵ ص ۱۱۰)
- ۹- الف (قضا، ۰/۲۵ ص ۱۲۲) ب (سورت، ۰/۲۵ ص ۱۰۹)
- ۱۰- الف (خوار، ۰/۲۵ ص ۱۰۱ : ب (انضمام، ۰/۲۵ ص ۱۴۰ : ج (سموم، ۰/۲۵ ص ۷۳ : د (غاشیبه، ۰/۲۵ ص ۶۲)
- ۱۱- الف (خوار، ۰/۲۵ ص ۱۰۱) ب (منسوب، ۰/۲۵ ص ۱۳)
- ۱۲- (۱) بچه ها هم انگار از دست آن ذله شده بودند و تکبیر می گفتند، ص ۹۲ (۲) شبهه = شبیح (۳) جسّه = جثّه (۴) رمغ = رمق
- ۱۳- باقی : باسق، ص ۱۲ : ۰/۲۵ بساط تحویه: تهویه، ص ۸۰ : ۰/۲۵ روزه خوانی و نوحه سرایی: روضه، ص ۹۷ : ۰/۲۵
- ۱۴- الف (بحر، ۰/۲۵ ص ۱۳) ب (مُصر، ۰/۲۵ ص ۸۸) ج (طیلسان، ۰/۲۵ ص ۶۱)
- ۱۵- یقما و تاراج : یغما، ۰/۲۵ ص ۷۷ : آذرم و حیا: آزرَم، ۰/۲۵ ص ۱۰۰ : سطور و چهارپا: ستور، ۰/۲۵ ص ۳۴
- ۱۶- الف (مُصر، ص ۸۸، ۰/۲۵) ب (غربت، ص ۸۴، ۰/۲۵)

- ۱۷- گزینۀ ۳، ص ۱۲۱، ۰/۲۵
- ۱۸- حریبوه: هریبوه، ص ۰/۲۵، ۱۱۰ : تلالؤ: تلالؤ، ص ۰/۲۵، ۷۳ : خاسته: خواسته، ص ۰/۲۵، ۹۲
- ۱۹- الف) ستوران، ص ۰/۲۵، ۳۴ : ب) قالب، ص ۰/۲۵، ۱۳۷
- ۲۰- تلالؤ پرشکوه، ص ۰/۲۵، ۷۳ - تمایل و خواسته، ص ۰/۲۵، ۹۲ - غرس و نشاندن درخت، ص ۰/۲۵، ۱۶۱ -
- ۲۱- ارغند، ص ۰/۲۵، ۳۴
- ۲۲- الف) غربت، ص ۰/۲۵، ۸۴ : ب) مستور، ص ۰/۲۵، ۴۷
- ۲۳- شبح و سایه، ص ۰/۲۵، ۹۰ - طیلسان، ص ۰/۲۵، ۶۱ - سورت سرما، ص ۰/۲۵، ۱۰۹ - ارغند ص ۰/۲۵، ۳۵
- ۲۴- الف) منسوب، ۰/۲۵، ص ۱۲ : ب) بهر، ۰/۲۵، ص ۱۹
- ۲۵- الف) بیندازد، ۰/۲۵، ص ۱۱۴ ب) مضغ، ۰/۲۵، ص ۱۳۴
- ۲۶- آزر و حیا، ۰/۲۵، ص ۱۰۰ خوار و بی ارزش، ۰/۲۵، ص ۱۰۱
- ۲۷- الف) کازیه، ۰/۲۵، ص ۶۱ ب) غربت، ۰/۲۵، ص ۸۴ ج) خوار، ۰/۲۵، ص ۱۰۱
- ۲۸- الف) هول، ۰/۲۵، ص ۱۱۰ ب) ابا، ۰/۲۵، ص ۱۳۶ ج) حفاظ، ۰/۲۵، ص ۹۲
- ۲۹- الف) ستوران، ص ۰/۲۵، ۳۴ : ب) برخاست، ص ۰/۲۵، ۱۰۴
- ۳۰- اتراق، ص ۰/۲۵، ۶۰ - چاه غدر، ص ۰/۲۵، ۱۱۲ - آزر و حیا، ص ۰/۲۵، ۱۰۰ - عصاره، ص ۰/۲۵، ۱۲
- ۳۱- الف) بهر، ۰/۲۵، ص ۱۲ ب) غربت، ۰/۲۵، ص ۸۴ ج) طیلسان، ۰/۲۵، ص ۶۱
- ۳۲- ضماد و مرهم، ۰/۲۵، ص ۳۵ صد کاروان هیون، ۰/۲۵، ص ۱۰۱ بقولات و حبوبات، ۰/۲۵، ص ۱۳۹ سورت سرمای دی، ۰/۲۵، ۱۰۹

۷۱ نمونه سؤال امتحان نهایی - فارسی ۳

قلمرو ادبی - آرایه های ادبی (۳ نمره)

به ترتیب نوبت های برگزار شده

مرکز مشاوره تحصیلی

گردآورنده:

علیرضا افشار

منصور صالح نیا - دبیر فارسی دوره دوم متوسطه

دی ماه ۱۳۹۷

۱- درس ۵

در بیت: « ای مشت زمین بر آسمان شو / بر وی بنواز ضربتی چند » واژگان مشخص شده چه آرایه ای را پدید می آورند؟

۲- دروس روان خوانی ۴ و درس ۱۶

در عبارت های زیر، مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید.
الف) پیداست که تا چه حد از چنین کاری بیم داشتیم اما دل به دریا زدم و به اتاق درس وارد شدم.
ب) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی.

۳- دروس ۷ و ۱۲ و کارگاه متن پژوهی ۱۱ و ۶

کدام یک از ابیات و عبارات « گروه الف » با آرایه های « گروه ب » ارتباط دارد؟ (در گروه « ب » یک مورد اضافی است.)

پ	الف	ردیف
حس آمیزی	هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.	۱
اسلوب معادله	هیون آرد از دشت، صد کاروان	۲
تضاد	عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۳
حسن تعلیل	از شاقه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	۴
جناس		

۴- درس ۱

در عبارت « غصارة تاکی به قدرت او شهید فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته . » واژگان «سجع» را بنویسید.

۵- درس ۱۴

با توجه به عبارت زیر، « باز » نماد چه کسانی است؟

آن گاه باز شکاری چنین گفت: « من بسیار کوشیده ام تا روی دست شاهان جا گرفته ام. پیوسته با آنان بوده ام چه جای آن است که من دست شاهان بگذارم و در بیابان های بی آب و علف در جست و جوی سیمرغ سرگردان شوم؟ »

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

خرداد ماه ۱۳۹۸

۶- درس ۳

تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید.
«با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»

۷- درس ۶

بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید.
«نی، حریف هرکه از یاری بُرید برده هایش پرده های ما درید»

۸- درس ۶

آرایهٔ مشترک ابیات زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید.
* عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را
* محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

۹- درس ۱۴

در بیت زیر، شاعر برای بیان وجه شبه، از کدام آرایهٔ ادبی بهره برده است؟
«عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود»

۱۰- درس ۲

وع گفت و گوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می نامند؟
نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت از دار مُلکِ آشنایی
بگفت آن جا به صنعت در چه گوشند؟ بگفت انده خرنده و جان فروشند
بگفتا جان فروشی در ادب نیست بگفت از عشق بازان این عجب نیست

۱۱- درس ۱۲

کدام یک از ویژگی‌های حماسه در بیت‌های زیر دیده می‌شود؟ آن‌ها را از کمانک‌های مقابل انتخاب کنید.
الف) بدان گاه سوگند پرمايه شاه چنین بود آیین و این بود راه (ملی - قهرمانی)
ب) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه (خرق عادت - ملی)

۱۲- درس ۱۷ و ۱۰

مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید.
الف) نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه. / گل سرخ را از من بگیر
ب) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

شهریور ماه ۱۳۹۸

۱۳- دروس ۵ و ۳

هریک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایه گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است.)

الف	ب
الف) تا چشم بـشـرتبینـدت روی / بنهـقـسته به ابر چهر دلـبـند	تلمیح
ب) مـسـتـمـع صـاحـب سـخـن را بر سر کار آورد / غنـجـة خـامـوش، بلبـل را به گفـتـار آورد	اسلوب معادله
ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حسن تعلیل
	تضمین

۱۴- درس ۱۴

با توجه به عبارت زیر و منطلق الطیر، «بلبل» نماد چه کسانی است؟

«هدهد به بلبل پاسخ گفت: «مهرورزی تو بر گل کار راستان و پاکان است اما زیبایی محبوب تو چند روزی بیش نیست.»

۱۵- درس ۱۵

در عبارت زیر، مفهوم کنایی «سماق مکیدن» چیست؟

«گفت: تنها همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند.»

۱۶- درس روان خوانی ۴

آرایه بارز عبارت زیر را بیابید و نام آن را بنویسید.

«معلم را دیدم که بر گرسی خود نشست و سپس با همان صدای گرم اما سخت که هنگام ورود با من سخن گفته بود، گفت: فرزندان، این بار آخر است که من به شما درس می‌دهم.»

۱۷- درس ۹

در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، «مشبه» کدام است؟

«آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم، ناله‌های آن روح دردمند را می‌شنوم.»

۱۸- درس ۱

قسمت مشخص شده متن زیر، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟

«فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.»

۱۹- درس ۶

در مصراع «پرده هایش پرده های ما درید»، تفاوت معنایی «پرده» آرایه را پدید آورده است.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۳۹۸

۲۰- دروس ۶۱۶

مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) می‌خواهم امروز نشان بدهی که چند مَرده حَلّاجی.
 ب) هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد

۲۱- دروس ۶۱۰

مفهوم نمادین واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) آن‌جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد
 ب) بشنو این نی چون شکایت می‌کند
 غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟
 از جدایی‌ها حکایت می‌کند

۲۲- درس ۵

با توجه به ابیات «تا واره‌ی از دم ستوران
 با شیر سپهر بسته پیمان
 وین مردم نحس دیوماند،
 با اختر سعد کرده پیوند»،
 الف) شیرسپهر استعاره از چیست؟
 ب) مفهوم کلی دوبیت، خلق کدام آرایه را به یاد می‌آورد؟

۲۳- درس ۶

آرایه مشترک ابیات زیر را بنویسید.
 شانه می‌آید به کار زلف در آشفتگی
 محرم این هوش جز بی‌هوش نیست
 آشنایان را در ایام پریشانی بپرس
 مر زبان را مشتری جز گوش نیست

۲۴- درس ۱۳ در تشبیه به کار رفته در سروده زیر، مشبه و مشبه‌به را مشخص کنید.
 «آن خداوند و سوار رخس بی مانند/ آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید- گم نمی شد از لبش لبخند»

۲۵- درس ۱۲

در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید.
 «سراسر همه دشت بریان شدند
 بر آن چهر خندانش گریان شدند»

۲۶- درس ۹

با توجه به نوشته زیر، در کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده، آرایه استعاره وجود دارد؟
 «آن شب نیز ماه با تالو پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند.»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی - خرداد ماه ۱۳۹۹

۲۷- دروس او ۲ و ۳

آرایه ذکر شده در مقابل همه ابیات، به جز گزینه درست است.

(۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو یشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان (اسلوب معادله)
 (۲) گفت: « باید حد زند هشیار مردم، مست را» گفت: « هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست» (تضاد)
 (۳) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت (کنایه)
 (۴) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتسی است که جمشید جم نداشت (ایهام)

۲۸- درس ۵

در کدام یک از بیت‌های زیر آرایه «حسن تعلیل» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.

(الف) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دلیند
 (ب) برگن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکنند

۲۹- درس ۶ در بیت زیر، آرایه درست را از کمانک مقابل آن، انتخاب کنید.

آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد (تشبیه / جناس همسان)

۳۰- درس ۱۰

در بیت زیر، مفهوم نمادین «رود» و «دریا» را بنویسید.

«چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو»

۳۱- درس ۱۴ درباره «تلمیح» به کاررفته در بیت زیر، یک سطر توضیح دهید.

«طاووس باغ قدسم، نی بوم این خرابه آن جاست جلوه گاهم، این جا چه کار دارم؟»

۳۲- درس ۱۳ در سروده «مرد نقال - آن صدایش گرم / نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش، چونان حدیث آشنایش گرم - راه می رفت و سخن می گفت /»

(الف) در ترکیب «صدایش گرم»، کدام آرایه ادبی وجود دارد؟
 (ب) واژه‌های «نای» و «دم» کدام آرایه ادبی را ایجاد کرده است؟

۳۳- درس ۱۷

در سروده «اما خنده ات که رها می شود / و پروازکنان در آسمان مرا می جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می کشاید»

(الف) ترکیب «درهای زندگی»، یک اضافه استعاری است یا تشبیهی؟
 (ب) مفهوم کنایه «در به روی کسی گشودن» را بنویسید.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۳۹۹

۳۴- درس ۵

آرایهٔ مشترک، در دو مصراع زیر، «تشبیه» است یا «استعاره»؟
الف) با شیر سپهر بسته پیمان
ب) پنهان مکن آتش درون را

۳۵- درس اوکارگاه متن پژوهی ۱۲و۶

هریک از آرایه های «تلمیح، مجاز و اسلوب معادله» در کدام بیت، دیده می شود؟
۱) از دست و زبان که برآید
۲) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را
۳) آتش ابراهیم را نبود زیان
کز عهده شکرش به درآید؟
سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را
هرکه نمرودی است، گو می ترس از آن

۳۶- درس ۱۲و۱۳

باتوجه به هریک از اشعار داده شده، کدام یک از آرایه های ادبی داخل کمانک، نادرست است؟
الف) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه خانه گرم و روشن بود همچون شرم (حسن تعلیل، تضاد، جناس)
ب) چو از کوه آتش به هامون گذشت
خروشیدن آمد ز شهر و زدشت (مجاز، تلمیح، تشبیه)

۳۷- درس ۱۱

با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.
«زمزمه لطیف و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد. کجا می توانست مخفیگاه من باشد، در زمانی که ماه داشت سریلند از پشت ابرهای تیره بیرون می آمد؟»
الف) کدام واژه دارای آرایه تشخیص است؟
ب) حسن آمیزی به کار رفته در عبارت را بیابید و بنویسید.

۳۸- درس ۱۷

در سروده «عشق من، / خندهٔ تو / در تاریک ترین لحظه ها می شکفت / بخند؛ زیرا خندهٔ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته»:
الف) کاربرد «استعاره» را در قسمت مشخص شده توضیح دهید.
ب) شاعر در بند پایانی از چه آرایه ادبی بهره برده است؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- شهریور ماه ۱۳۹۹

۳۹- دروس ۲و۶و۱۲و۱۴

ارایه ذکر شده در مقابل همه ابیات، به جز گزینه درست است.	
۱) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی	گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست (حسن تعلیل)
۲) شانه می آید به کار زلف در آشفتنگی	آشنایان را در ایام پریشانی بیس (اسلوب معادله)
۳) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی	بباید زدن سنگ را بر سبوی (کنایه)
۴) عاشق آن باشد که چون آتش بود	گرم رو سوزنده و سرکش بود (تشبیه)

۴۰- دروس ۳و۶و۱۲و۱۳و۵

در هریک از سروده های ستون اول، کدام یک از آرایه های ستون دوم دیده می شود؟ (یک بیت در ستون اول اضافی است)

ستون اول	ستون دوم
۱ محرم این هوش جز بیهوش نیست / سر زبان را مشتری جز گوش نیست	ایهام
۲ بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد آن نابرد بود / که درون چه نگه می کرد /	اسلوب معادله
۳ رخ شاه کاووس پسر شرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید	حسن تعلیل
۴ جامه ای کاو نشود فرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است	حسن آمیزی
۵ تا چشم بشیر نبیندت روی / بنهفته به ایسر چهر دلیند	

۴۱- درس ۱۰

در بیت زیر، «شب» نماد چه مفهومی است؟
«آن جا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو»

۴۲- درس ۷ در عبارت «بدان که از جمله نام های حسن یکی جمال است و یکی کمال.» کدام واژه ها «سجع» دارند؟

۴۳- دروس ۱۲و۱۳

زمینه حماسی متناسب با هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.
الف) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند (ملی / قهرمانی)
ب) همگان خاموش / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید / پای تا سر گوش (خرق عادت / داستانی)

۴۴- درس ۱۸

در سروده زیر، دو نمونه آرایه «تشخیص» بیابید و بنویسید.
«این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند / ... و نخستین احساس عشق را در جایی می جوید که خود در آن جا به دنیا آمده است / همان جا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشان دهد.»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- شهریور ماه ۱۳۹۹

۴۵- دروس ۱۳و۱۲و۳و۵

در هریک از بیت های ستون اول، کدام یک از آرایه های ستون دوم دیده می شود؟ (یک بیت در ستون اول اضافی است)

ردیف اول	ردیف دوم
۱ محرم این هوش جز بیهوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست	ایهام
۲ بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد آن نابردار بود / که درون چه نگه می کرد /	اسلوب معادله
۳ رخ شاه کاووس پر شرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید	حسن تعلیل
۴ جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است	حسن آمیزی
۵ تا چشم بشمر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند	

۴۶- درس ۸

با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.
 «آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند»
 الف) در کدام واژه آرایه «مجاز» دیده می شود؟ مفهوم آن چیست؟ ب) درباره تلمیح بیت، یک سطر بنویسید.

۴۷- درس ۱۸ (تکراری در روزانه شهریور ۱۳۹۹)

در سروده زیر، دو نمونه آرایه «تشخیص» بیابید و بنویسید.
 «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند / ... / و نخستین احساس عشق را در جایی می جوید که خود در آن جا به دنیا آمده است / همان جا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشان دهد.»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۳۹۹

۴۸- دروس ۱۲ و ۶

آرایه متناسب با هریک از ابیات زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.
 الف) شانه می آید به کار زلف در آسفتگی
 ب) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی
 آشنایان را در ایام پریشانی بپرس
 باید زدن سنگ را بر سبوی
 (اسلوب معادله- جناس)
 (تشخیص- کنایه)

۴۹- درس ۱۱

حس آمیزی به کار رفته در عبارت زیر را توضیح دهید.
 «مثل کلاس گرم و پرشور حرف می زدید و مثل کلاس طنز و شوخی از کلامتان نمی افتاد.»

۵۰- درس ۵

آرایه استعاره را در بیت زیر مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید.
 «برگن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند»

۵۱- درس ۳

کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده، مجاز است؟ مفهوم آن را بنویسید.
 «ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلك مرغ گرفتار قفس همچو من است»

۵۲- درس ۱۳

مشبه و مشبه به را در سروده زیر معلوم کنید.
 «همگنان خاموش / گرد بر گردش، به کردار صدف بر گرد مروارید»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی - خرداد ماه ۱۴۰۰

۵۳- دروس ۱ و ۲ و ۳ و ۱۲ و کارگاه متن پژوهی درس ۱۱

در هر یک از موارد زیر، با توجه به بخش‌های مشخص شده، کدام آرایه ادبی دیده می‌شود؟

- (الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را گفته تا بنات نبات بپرورد. ()
- (ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت. ()
- (ج) نهادند بر دشت هیزم دو کوه جهان‌ی نظاره شده هم گروه ()
- (د) تا باز کند به روی عالم دیباچه خاطرات شیرین ()

۵۴- درس ۱۴

با توجه به منطق الطیر عطار، هر یک از پرندگان زیر، نماد چه کسانی هستند؟
الف) بلبل: ()
ب) هدهد: ()

۵۵- کارگاه متن پژوهی درس ۶ و دروس ۱۲ و ۸ و ۱۳

در هر یک از موارد زیر، آرایه درست را از کمانک مقابل آن، انتخاب کنید.

- (الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد (اسلوب معادله / حسن تعلیل)
- (ب) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش بر آمد به ماه (تناقض / اغراق)
- (ج) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند. (تشخیص / تضمین)
- (د) همگان خاموش / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید / پای تا سر گوش (جناس همسان / تشبیه)

۵۶- درس ۱۷

با توجه به سروده «آن‌گاه که پاهایم می روند و بازمی‌گردند / نان را، هوا را، روشنی را، بهار را، از من بگیر / اما خنده ات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندم»
الف) یک نمونه آرایه تضاد بیابید.
ب) مفهوم کنایه «چشم از دنیا نبندم»، چیست؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

روزانه- علوم انسانی- خرداد ماه ۱۴۰۰

۵۷- دروس ۷ و ۱۲ و ۱۱

آرایه متناسب با قسمت مشخص شده را از کمانک مقابل انتخاب کنید.

(الف) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده . (تشبیه / استعاره)
 (ب) از جمله نام های حسن، یکی جمال است و یکی کمال . (سجع / موازنه)
 (ج) یکی دشت با دیدگان پر زخون که تا او کی آید ز آتش برون (ایهام / مجاز)
 (د) صدای توپخانه ، صدای خشک کلاش را در خود هضم می کرد. (متناقض نما / حس آمیزی)

با توجه به منطق الطیر عطار، هر یک از پرندگان زیر، نماد چه کسانی هستند؟
 (الف) باز شکاری :
 (ب) سیمرغ :

۵۸- درس ۱۴

۵۹- دروس ۱۲ و ۵ و ۳

در هر یک از بیت های ردیف اول کدام یک از آرایه های ردیف دوم به کار رفته است؟

ردیف اول	ردیف دوم
۱ بیامد دو صد مرد آتش فروز / دمیدند گفتمی شب آمد به روز	حسن تعلیل
۲ آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است	تلمیح
۳ تا چشم بشر نبیند روی / بنهفته به ابر چهر دل بند	اغراق

۶۰- درس ۱۲

در کدام یک از ابیات زیر، زمینه قهرمانی حماسه، بارز است؟

(۱) سیاوش سیه را به تندی بتاخت
 (۲) پراگنده کافور بر خویشتن
 (۳) بدان گاه سوگند پرمایه شاه
 (۴) سراسر همه دشت بریان شدند

نشد تنگ دل، جنگ آتش بساخت
 چنان چون بود رسم و ساز کفن
 چنین بود آیین و این بود راه
 بر آن چهر خندانش گریان شدند

۶۱- درس ۱۶

مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید.
 (الف) در بذله و لطیفه نوک جمع را چیده است.
 (ب) هنوز دستگیرش نشده بود که مقصود من چیست.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

شهریور ماه ۱۴۰۰

۶۲- دروس ۷ و ۱۰

مفهوم نمادین هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید.
 الف) بیین آخر که آن پروانه خوش
 ب) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد
 چگونه می زند خود را به آتش
 غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

۶۳- دروس ۳ و ۶ و ۱۰ و ۱۲

آرایه متناسب با هر یک از ابیات زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.
 (۱) محرم این هوش جز بی هوش نیست
 (۲) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است
 (۳) این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما
 (۴) سراسر همه دشت بریان شدند
 مر زبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله-سجع)
 ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (استعاره-تلمیح)
 پرخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو (تضاد-تکرار)
 بر آن چهر خندانش گریان شدند (مجاز-تشخیص)

۶۴- درس ۱۲

بیت زیر دارای کدام زمینه حماسه است؟
 «بدان گاه سوگند برمایه شاه
 چنین بود آیین و این بود راه»

۶۵- درس ۸

عبارت زیر، یادآور کدام مثل است؟
 از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.

۶۶- درس ۱۳

در بند زیر، از خوان هشتم، مشبه و مشبه به را معلوم کنید.
 «چاه چونان ژرفی و پهناش، بی شرمیش ناباور / و غم انگیز و شگفت آور»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۴۰۰

۶۷- درس ۱

با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید.
 « فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.»
 الف) یک مورد اضافه تشبیهی در متن بیابید.
 ب) کدام واژه، استعاره است؟ مفهوم آن چیست؟

۶۸- دروس ۷ و ۶ و ۵ و ۱۱

هریک از آرایه های « اسلوب معادله، حس آمیزی، حسن تعلیل و تضاد» در کدام مورد، دیده می شود؟
 (۱) در عالم پیر هر کجا برنایی است
 عاشق بادا که عشق خوش سودایی است
 (۲) محرم این هوش جز بی هوش نیست
 مر زبان را مشتری جز گوش نیست
 (۳) تا چشم بشیر نبیندت روی
 بنهفته به ابر چهر دلبند
 (۴) زمزمه لطیف و ملایم شما گمان مرا تایید کرد. می بایست هر چه زودتر مخفیگاهی پیدا کنم.

۶۹- درس ۱۲

در بیت زیر، مفهوم کنایه مصراع دوم را بنویسید.
 «چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی
 ببايد زدن سنگ را بر سبوی»

۷۰- درس ۱۴

مفهوم نمادین هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید.
 الف) بلبل گفت: من گرفتار عشق گلم.
 ب) پشونو این نی چون شکایت می کند

۷۱- درس ۱۲

کدام یک از ابیات زیر، دارای زمینه ملی حماسه است؟
 الف) «بدان گاه سوگند پرمايه شاه
 چنین بود آیین و این بود راه»
 ب) «سراسر همه دشت بریان شدند
 بر آن چهر خندانش گریان شدند»

کردآورنده: منسوخ صلاح‌نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

پاسخ نامه

-۱

مراعات النّظیر (شبکه معنایی) ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۴)

-۲

الف (شجاع شدم یا نترسیدم ۰/۲۵ (ص ۱۵۷) ب (چقدر توانایی داری ۰/۲۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۳-۱۳۴)

-۳

ردیف	ب (آزایه)	۰/۲۵
۱	تضاد (درس ۷ ص ۵۲)	۰/۲۵
۲	جناس (درس ۱۲ ص ۱۰۱)	۰/۲۵
۳	اسلوب معادله (درس ۶ ص ۴۱)	۰/۲۵
۴	حسن آمیزی (درس ۱۱ ص ۸۹)	۰/۲۵

-۴

فایق / باسق (شده و گشته هم می‌تواند سجع باشد) ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۲)

-۵

نماد انسانهای جاه طلب و طالب مقام و منصب ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۱)

-۶

در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان بینی داشت و در آن احوال جهان را می‌دید: ص ۲۸؛ (توضیحات مشابه، درست است).

-۷

پرده به دو معنی به کار رفته است: اول، نغمه و آواز: ۰/۲۵ دوم، حجاب و پوشش: ۰/۲۵ ص ۴۸

-۸

اسلوب معادله ۰/۲۵: زیرا مصراع دوم در هر بیت، مصداقی برای مصراع اول آن است. ۰/۲۵: ص ۴۸ (دلایل درست دیگر نیز پذیرفتنی است).

-۹

کنایه : ص ۱۲۶ (تناسب یا مراعات نظیر و ایهام نیز درست است)

-۱۰

مناظره : ص ۲۰

-۱۱

الف) مَلّی : ص ۰/۲۵

ب) خرق عادت : ص ۰/۲۵ : ص ۱۰۶

-۱۲

الف) خنده ، عشق و شادی و ... : ص ۰/۲۵ : ص ۱۵۳ ب) دوران حکومت قبل از انقلاب (یا هر اشاره مشابه) : ص ۰/۲۵ : ص ۸۴

-۱۳

الف) حسن تعلیل. ص ۰/۲۵ : ص ۳۴

ب) اسلوب معادله. ص ۰/۲۵ : ص ۴۹

ج) تلمیح. ص ۰/۲۵ : ص ۲۷

-۱۴

عاشقان مجازی. ص ۰/۵ : ص ۱۲۱

-۱۵

انتظار کشیدن. ص ۰/۵ : ص ۱۴۱

-۱۶

صدای گرم : حسّامیزی. ص ۰/۵ : ص ۱۵۸

-۱۷

قلب یا قلبم ، ص ۰/۲۵ : ص ۷۳

-۱۸

استعاره. ص ۰/۲۵ : ص ۱۲

-۱۹

جناس. ص ۰/۲۵ : ص ۴۷

-۲۰

الف) میزان قدرت و توانایی، ۰/۲۵، ص ۱۴۲ : ب) عمرش تباه شد، ۰/۲۵، ص ۴۷

-۲۱

الف) دوران حکومت شاهنشاهی (قبل از انقلاب)، ۰/۲۵، ص ۸۴ : ب) انسان کامل، عارف یا خود مولانا، ۰/۲۵، ص ۴۶

-۲۲

الف) خورشید (آفتاب)، ۰/۲۵ : ب) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴

-۲۳

اسلوب معادله، ص ۴۹

-۲۴

مشبه: لبخند، ۰/۲۵ : مشبه به: کلید گنج مروارید یا کلید، ۰/۲۵، ص ۱۱۲

-۲۵

دشت : مردم، ۰/۵، ص ۱۰۳

-۲۶

گلپهای الماس (استعاره یا مجاز از ستارگان)، ص ۷۳

-۲۷

گزینۀ ۴، ص ۲۷

-۲۸

الف، ۰/۲۵، شاعر ارتفاع قلۀ دماوند را برای این می داند که می خواهد مردم صورتش را نبینند، ۰/۲۵، ص ۳۴

-۲۹

تشبیه، ص ۴۷ (تشبیه عشق به آتش)

-۳۰

رود: جریان های انقلابی، ۰/۲۵ : دریا: وحدت و یکپارچگی، ۰/۲۵، ص ۸۵

-۳۱

اشاره به این باور که طاووس پرنده ای بهشتی بوده است، اما به خاطر همدستی با ابلیس از بهشت رانده شده است.

-۳۲

الف) حس آمیزی ، ۰/۲۵

ب) مجاز، ۰/۲۵، ص ۱۰۹

-۳۳

الف) اضافه استعاری، ۰/۲۵

ب) یاری کردن ، امیدوار ساختن ، ۰/۲۵، ص ۱۵۰

-۳۴

استعاره (شیر سپهر، استعاره از خورشید و آتش استعاره از اعتراض و خشم)، ۰/۲۵، ص ۳۴ و ۳۵

-۳۵

الف) مجاز، (دست و زبان)، ۰/۲۵، ص ۱۲

ب) اسلوب معادله، ۰/۲۵، ص ۴۹

ج) تلمیح، ۰/۲۵، ص ۱۰۶

-۳۶

الف) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۱۰۴

ب) تلمیح، ۰/۲۵، ص ۱۰۹

-۳۷

الف) ماه ، ۰/۲۵

ب) زمزمه لطیف، زمزمه ملایم، ۰/۲۵، ص ۹۰

-۳۸

الف) خنده به گلی تشبیه شده که از ویژگی های آن شکفتن است، ۰/۲۵

ب) تشبیه (خنده به شمشیر) یا کنایه ، ۰/۲۵، ص ۱۵۰

-۳۹

گزینۀ ۱، ص ۱۹، ۰/۲۵

مرکز مشاوره تحصیلی علیرضا افشار

-۴۰

الف) اسلوب معادله ، ص ۴۷، ۰/۲۵، ۲۰/۲۵، ایهام ، ص ۱۱۳، ۰/۲۵، ۳۰/۲۵، حس آمیزی ، ص ۱۰۳، ۰/۲۵، ۵۰/۲۵، حسن تعلیل ص ۳۴، ۰/۲۵

-۴۱

ظلم و ستم، ص ۸۴، ۰/۲۵

-۴۲

جمال و کمال ص ۵۲

-۴۳

الف) ملى، ۰/۲۵، ص ۱۰۰

ب) داستانی، ۰/۲۵، ص ۱۰۹

-۴۴

عشق (می بیند، می جوید) ۰/۲۵

دست زمان، ۰/۲۵، ص ۱۵۵

-۴۵

۱- اسلوب معادله، ص ۴۷، ۰/۲۵ :

۲- ایهام، ص ۱۱۳، ۰/۲۵

۳- حس آمیزی، ص ۱۰۳، ۰/۲۵ :

۵- حسن تعلیل، ص ۳۴، ۰/۲۵

-۴۶

الف) نفس، ۰/۲۵، سخن، ۰/۲۵

ب) خضر، نماد پیر و مرشد است، پیامبری که به چشمه آب بقا دست یافت و زنده جاوید شد؛ خضر در سفری راهنمای حضرت موسی (ع) بود و از او خواست در ماجراهایی که رخ می دهد، فقط پیروی کند و پرسشی از علت آن نکند. ص ۶۲، ۰/۵

-۴۷

عشق (می بیند، می جوید) ۰/۲۵

دست زمان، ۰/۲۵، ص ۱۵۵

-۴۸

الف) اسلوب معادله، ص ۴۹، ۰/۲۵ :

ب) کنایه، ص ۱۰۰، ۰/۲۵

-۴۹

نویسنده دو حس شنوایی و لامسه را در جمله «گرم حرف می زدید» آمیخته است. ص ۸۹، ۰/۲۵

-۵۰

بنا : ۰/۲۵ در مصراع اول، استعاره از ظلم است. ۰/۲۵، ص ۳۵

-۵۱

مرغ اسیر در مصراع اول مجاز است ۰/۲۵ مجاز از شاعر ۰/۲۵ ص ۲۸

-۵۲

همگنان : مشبه ۰/۲۵ ص ۱۱۶ صدف : مشبه به ۰/۲۵ ص ۱۱۶

-۵۳

الف) استعاره (با توجه به کتاب علوم و فنون ۲ اگر مجاز هم نوشته شود صحیح است) ۰/۲۵ ص ۱۲ ب) کنایه، ۰/۲۵ ص ۲۷ ج) مجاز، ۰/۲۵ ص ۱۰۱ د) حس آمیزی، ۰/۲۵ ص ۹۵

-۵۴

الف) انسان‌هایی که عاشق حقیقی نیستند و به عشق‌های دنیوی و ناپایدار دل بسته اند، ۰/۲۵ ب) پیر و مرشد و راهنما، ۰/۲۵ ص ۱۲۶

-۵۵

الف) اسلوب معادله، ۰/۲۵ ص ۴۸ ب) اغراق، ۰/۲۵ ص ۱۰۳ ج) تشخیص، ۰/۲۵ ص ۶۲ د) تشبیه، ۰/۲۵ ص ۱۰۹

-۵۶

الف) می روند و باز می گردند، ۰/۲۵ ب) تمییم (تازمانی که زنده ام)، ۰/۲۵ ص ۱۵۱

-۵۷

الف) تشبیه، ۰/۲۵ ص ۱۲ ب) سجع، ۰/۲۵ ص ۵۲ ج) مجاز، ۰/۲۵ ص ۱۰۴ د) حس آمیزی، ۰/۲۵ ص ۹۲

-۵۸

الف) باز : انسان‌های درباری و صاحب منصب، (جاه طلب) ۰/۲۵ ص ۱۲۱ ب) سیمرغ: نماد حق تعالی یا خداوند، ۰/۲۵ ص ۱۲۲ (برای هریک از پرندگان یک مفهوم نمادین کافی است)

-۵۹

۱) اغراق، ۰/۲۵ ص ۱۰۳ ۲) تلمیح، ۰/۲۵ ص ۲۶ ۳) حسن تعلیل، ۰/۲۵ ص ۳۴

-۶۰

گزینه یک ۰/۲۵ ص ۱۰۴

-۶۱

الف) فرصت صحبت را از همه گرفته است. (بر همه مسلط شده است)، ۰/۲۵، ص ۱۳۷
 ب) درنیافته بود، نفهمیده بود، ۰/۲۵، ص ۱۳۷

-۶۲

الف) پروانه: نماد عاشق واقعی ص ۰/۲۵، ۵۵ / ب) برزخ سرد: نماد دوران قبل از انقلاب، (دوران ظلم و ستم) ص ۰/۲۵، ۸۴

-۶۳

۱) اسلوب معادله: ص ۰/۲۵، ۴۷ ۲) تلمیح: ص ۰/۲۵، ۲۷ ۳) تکرار: ص ۰/۲۵، ۸۴ ۴) مجاز: ص ۰/۲۵، ۱۰۳

-۶۴

زمینه ملی، ص ۰/۵، ۱۰۳

-۶۵

از چاله به چاه افتادن، از بد به بدتر پناه بردن یا هر ضرب المثل معادل و درست دیگر، ص ۰/۵، ۶۲

-۶۶

بی شرمیش: مشبه ۰/۲۵ ژرفی و پهناش: مشبه به ۰/۲۵ ص ۱۱۲

-۶۷

الف) فراش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین (یک مورد)، ۰/۲۵.

ب) فرش زمردین ۰/۲۵: استعاره از سبزه ها و چمنزار، ۰/۲۵، ص ۱۶

-۶۸

۱) تضاد، ۰/۲۵، ص ۵۳ ۲) اسلوب معادله، ۰/۲۵، ص ۴۷ ۳) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴ ۴) حس آمیزی، ۰/۲۵، ص ۹۰

-۶۹

سنگ را بر سبوی زدن: آزمایش کردن، ۰/۵، ص ۱۰۶

-۷۰

الف) انسان هایی که عاشق ظاهرند، ۲۵ (کسانی که عشقشان حقیقی نیست) / ص ۱۲۶ ب) انسان کامل، عارف کامل، مولانا،

-۷۱ الف- ص ۱۰۳

۱۹۶ نمونه سؤال امتحان نهایی - فارسی ۳

قلمرو فکری

معنی و مفهوم شعر و شکره نمره + درک مطلب ۳ نمره

(۸ نمره)

مرکز مشاوره تحصیلی

به ترتیب نوبت های برگزار شده

علیرضا افشار
گردآورنده:

منصور صالح نیا - دبیر فارسی دوره دوم متوسطه

دی ماه ۱۳۹۷

۱- درس ۱۴۰۱

معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.
 الف (سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند .
 ب) مرغان جملگی بهانه ها یک سو نهادند.

۲- درس ۱۷

در هر یک از عبارات زیر مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید.
 الف (عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد.
 ب) بوی گلم چنان مست کرد که داهنم از دست برفت.

۳- درس ۹

مفهوم جمله: « در کویر، خدا حضور دارد » چیست؟

۴- درس ۱۲ و ۱۳

معنی و مفهوم اشعار زیر را به فارسی روان بنویسید.
 لف (پهلوان هفت خوان، اکنون / طعمه دام و دهانِ خوان هشتم بود
 ب) باید زدنِ سنگ را بر سبوی

۵- درس ۲ و ۵

معنی و مفهوم قسمت های مشخص شده را در اشعار زیر بنویسید.
 الف (گفت : « مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی » گفت : جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست
 ب) بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند

گردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسطه

دی ماه ۱۳۹۷

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۶- درس نیایش

مقصود از « راه پیچ در پیچ » در بیت زیر چیست؟

« به راه این امید پیچ در پیچ مرا لطف تو می باید، دگر هیچ »

۷- درس شعر خوانی ۱

مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.

الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر
ب) بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود
کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی
در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی

۸- درس ۱۳

« این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد . / ناگهان انکار / بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد، آن نابردار بود »

الف) مقصود از « گنج مروارید » چیست؟
ب) « شغاد » نماد چه کسانی است؟

۹- درس ۱

مهرع « چه غم دیوار اُمت را که دارد چون تو پشتیبان ؟ » چه مفهومی دارد؟

۱۰- درس ۱۴

بیت: « چشم بگشا به گلستان و ببین جلوهٔ آب صاف در گل و خار » یادآور کدام « وادی عرفان » است؟

۱۱- درس ۱۶

مقصود از عبارت: « چون تیری که از شست رفتی، باز نمی گردد » چیست؟

۱۲- درس ۷

با توجه به عبارت زیر دو پایهٔ رسیدن به « عشق » را بنویسید؟

« پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سیم پایه ، عشق . و به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایهٔ نردبان نسازد . »

۱۳- درس ۶

در بیت « نی حدیث راه پر خون می کند / قصهٔ های عشق مجنون می کند » مقصود از « راه پر خون » چیست؟

۱۴- روان خوانی ۴

در عبارت زیر، « نفس گرفت » چه مفهومی را بیان می کند؟

« به جلو نگاه کرد تا جایی که چشم کار می کرد، هیچ کس دیده نمی شد، نفس گرفت و دوباره با تمام سرعت دوید. »

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

خرداد ماه ۱۳۹۸

معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۵- درس ۱

پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.

۱۶- درس ۷

در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.

۱۷- درس ۱۶

یکی که کباده شعر و ادب می کشید، جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.

۱۸- درس ۸

یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.

۱۹- درس ۵

بگرای چو ازدهای گرز

۲۰- درس ۱۰

دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ

۲۱- درس ۱۳

در بن این چاه ابش زهر شمشیر و سنان، گم بود

۲۲- درس ۱۲

چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی باید زدن سنگ را بر سبوی

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

خرداد ماه ۱۳۹۸

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۲۳- درس ۱

مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟
 «هیچ نقاشی نمی بیند که نقشی بر کند و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای»
 الف) ما عبَدناکَ حَقَّ عِبَادَتِکَ. ب) ما عَرَفناکَ حَقَّ مَعْرِفَتِکَ.

۲۴- درس ۹

عبارت «کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.» بر چه مفهومی تأکید دارد؟

۲۵- درس ۳

مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید.
 «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران گنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است»

۲۶- درس ۲

در بیت «گفت: اگه نیستی کز سر در افتادت کلاه گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست!»، بر چه مضموعی تأکید شده است؟

۲۷- درس ۶

مفهوم کدام بیت بیانگر این موضوع است که: «ظاهر انسان بیانگر احوال درونی اوست»؟
 الف) سَرَّ مَنْ اَز نالَهُ مَنْ دُور نِیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست
 ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فarsi دوره دوم متوسط

خرداد ماه ۱۳۹۸

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۲۸- درس ۱۴

هریک از بیت های ردیف اول با کدام یک از وادی های عرفانی ذکر شده در ردیف دوم مطابقت دارد؟

ردیف اول	ردیف دوم
بیت	وادی عرفانی
الف) هر یکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش	توحید
ب) روی ها چون زین بیابان درکنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	استغنا
ج) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است	معرفت

۲۹- درس ۱۶

بیت زیر با کدام مثل مشهور از نظر مفهوم تناسب دارد؟

«سخن گفته دگر باز نیاید به دهن / اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد»
 الف) از ماست که بر ماست / ب) تیری که از شست رفت، به کمان باز نمی گردد.

۳۰- درس ۱۱

با توجه به رباعی زیر، منظور از «طریق پاکبازی» چیست؟

کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت
 زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!

۳۱- درس ۱۲

با توجه به بیت «بیامد دو صد مرد آتش فروز / دمیدند گفتی شب آمد به روز»، کدام توضیح درست است؟
 الف) از شعله بزرگ آتش، شب مثل روز روشن شد. / ب) از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.

۳۲- روان خوانی ۴

عبارت زیر بر چه نکته ای تأکید دارد؟

«وقتی قومی به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد، تا وقتی که زبان خویش را حفظ کند، همچون کسی است که کلید زندان خویش را در دست داشته باشد.»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

شهریور ماه ۱۳۹۸

عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.

- الف) و صبح، هنگام «جریغ آفتاب» کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اتراق کردیم.
 ب) مَعْبَر تمام شد و وارد مخوطهٔ پیش روی خاکریزهای دشمن شدیم.
 ج) و خوان تعمت بی دریغش همه جا کشیده.
 د) در این اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای عمارت بلند شد.

۳۳- دروس ۸ و ۱۱ و ۱۶

اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.

- الف) گفت: «تزدیک است والی را سرای، آن جا شویم»
 ب) این [شعر] عیار مهر و کین مرد و نامرد است
 ج) هر یکی بی‌نا شود بر قدر خویش
 د) در غم ما روزها بی‌گناه شد
 باز یابد در حقیقت صدر خویش
 روزها با سوزها همراه شد

۳۴- دروس ۲ و ۳ و ۱۴ و ۱۶

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

بیت زیر به کدام پدیدهٔ اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟

- گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان
 گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست»

۳۵- درس ۲

بیت «هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است»، بیانگر کدام وادی عرفانی است؟

- الف) فنا ب) توحید ج) حیرت د) استغنا

۳۶- درس ۱۴

۳۷- درس ۶

در بیت زیر، منظور از «نیستان» چیست؟

- «کز نیستان تا مرا ببریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند»

۳۸- درس ۱۲

در بیت «پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن»، منظور شاعر را از «مصراع اول» بنویسید.

در شعر «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»، منظور از «کلید گنج مروارید» چیست؟

۳۹- درس ۱۳

در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند»، «سوخته جان» چه کسی است؟

۴۰- درس ۵

مقصود شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست؟

- «چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو»

۴۱- درس ۱۰

۴۲- درس ۷

عین القضاة، در عبارت «حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب»، چه چیز را سبب ادامهٔ زندگی می داند؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۳۹۸

معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۴۳- درس ۱۷

نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه

۴۴- درس ۳

در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

۴۵- درس ۱۲

بنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند

۴۶- درس ۱۴

آن که او را شناسد، دوری او را تحمل نتواند کرد و آن که بدو رو آرد، بدو نتواند رسید.

۴۷- درس ۱۶

شش دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود.

۴۸- درس ۱

پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای مُنکر نبرد.

علیرضا افشار

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۳۹۸

دک مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۴۹- درس ۳ در بیت «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بذر آن جامه که ننگ تن و کم از گفن است»، شاعر به چه مضمونی تأکید دارد؟

۵۰- درس ۸

مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.
 *راستی خاتم فیروزه بواسحاقی
 *کاووس کیانی که کی اش نام نهادند
 خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود
 کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟

۵۱- درس ۱۷ با توجه به سروده «بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟

۵۲- درس ۱۴

هریک از ابیات زیر، یادآور کدام یک از هفت وادی در سروده عطار است؟ (نام وادی را بنویسید).
 الف) وصلت آن کسی یافت کز خود شد فنا هر که فانی شد ز خود، مردانه ای است
 ب) روی ها چون زین بیابان درکنند جمله سر از یک گریبان برکنند

۵۳- درس ۵ با توجه به بیت «ای مادر سرسپید بشنو! این پند سیاه بخت فرزند»، منظور شاعر از «مادر سرسپید» و «فرزند سیاه بخت» چیست؟

۵۴- درس ۷

با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص تر از محبت است و محبت خاص تر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.»
 الف) سهروردی شرط دستیابی به عالم عشق را چه می‌داند؟ ب) نهایت محبت چه نام دارد؟

۵۵- درس ۱۲ با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۵۶- درس ۱۸ الف) منظور از تازی سیاه چیست؟ ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.
 «یکی تازی ای برنشسته سیاه
 همی خاک نعلش برآمد به ماه»

شکسپیر در بند زیر چه ویژگی‌هایی را برای عشق جاودانی برمی‌شمارد؟

«این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند / و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد /»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی - خرداد ماه ۱۳۹۹

معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۵۷- درس ۷ عشق به همه جایی ما و نکند و به هر دیده، روی ننماید.

۵۸- درس ۱ یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود.

۵۹- درس ۹ مزینان را بر انگارهٔ عشق آبادش ساخته‌اند و هنوز بر همان مهر و نشان است که بود.

۶۰- درس ۱۲ کز این دو یکی گر شود نابه‌کار از آن پس که خواند مرا شه‌ریار؟!

۶۱- درس ۱۴

شیر مرد عرصهٔ ناوردهای هول / ... / طعمهٔ دام و دهانِ خون هشتم بود

۶۲- درس ۱۴

سدهزاران سایهٔ جاوید، تو گم شده بینی ز یک خورشید، تو

۶۳- درس ۶ سر من از نالهٔ من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست

۶۴- درس ۱۴

مرغان جملگی شیدا شدند؛ بهانه‌ها یک سو نهادند.

۶۵- درس ۱۸

(عشق جاودانی) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفهٔ شعر خود می‌گرداند.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی - خرداد ماه ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۶۶- درس ۸

نوشته «از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد»، کدام یک از ضرب المثل های زیر را به یاد می آورد؟
الف) دست بالای دست بسیار است.
ب) از چاله به چاه افتاد.

۶۷- درس ۹

متن های زیر، بر چه مفهوم مشترکی تاکید دارند؟
❖ «در کف ها کاسه زیبایی، / بر لب ها تلخی دانایی / شهر تو جای دگر / ره می بر با پای دگر»
❖ «آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد.»

۶۸- درس ۲

مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.
«گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی / گفت: ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست»

۶۹- درس ۱۱

در شعر زیر، شاعر دلیل بیدار شدن هر ساله نوبهار را چه می داند؟
هر سال چو نوبهار خرم بیدار شود ز خواب نوشین
تا باز کند به روی عالم دیباچه خاطرات شیرین
از لاله دهد به سبزه زیور ای دوست مرا به خاطر آور

۷۰- درس ۵

مفهوم مشترک بیت های زیر را بنویسید.
الف) شو و منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند
ب) دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی - خرداد ماه ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۷۱- درس ۱۲

با توجه به بیت زیر، رفتار سرنوشت با آزادگان چگونه است؟
«ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد
کو دل آزاده ای کز تیغ او مجروح نیست»

۷۲- درس ۳

با توجه به بیت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت»، در نظر خردمندان چه کسی محترم است؟

۷۳- درس ۱۶

در هریک از موارد زیر، مفهوم بخش‌های مشخص شده را بنویسید.
الف) در اواخر عمر با بنده مألوف بودند و کاسه کوزه یکی شده بودیم.
ب) پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم.

۷۴- درس ۱۶ و ۱۷

در جدول زیر، هر یک از متن‌ها، با کدام یک از مفاهیم مقابل خود، تناسب معنایی دارد؟

الف	«ستاره ضعیفی در شبستان تیره و تار درونم درخشیدن گرفت.»	(۱) امیدوار شدن (۲) زها شدن از ضعف و ناتوانی
ب	«اگر خونین دلی از جور ایام لب خندان بیاور چون لب جام»	(۱) بردباری در برابر مشکلات روزگار (۲) توصیه به شادی در هنگام سختی

۷۵- درس ۱۲

با توجه به بیت «جهاندار، سودابه را پیش خواند
همی با سیاوش به گفتن نشانند»،
الف) منظور از «جهاندار» کیست؟
ب) معادل امروزی «با سیاوش به گفتن نشانند»، چیست؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۳۹۹

معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۷۶- درس ۷

در عشق کسی قدم نهد کیش جان نیست

۷۷- دروس ۸

امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء‌هاضمه می‌میرند.

۷۸- درس ۱۶

متکلم وحده و مجلس ارای بلامعارض شده است.

۷۹- روان خوانی ۴

نهالی چند که هنگام ورود خویش در باغ غرس کرده بود، اکنون درختانی تناور شده بودند.

۸۰- درس ۱۰

آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

۸۱- درس ۲

گفت: «از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم» گفت: «پوسیده است، جز نقشی زیود و تار نیست»

۸۲- درس ۱۴

چون فرود آیی به وادی طلب پیشت آید هر زمانی صد تعب

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۳۹۹

درک مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۸۳- درس ۱۳

با توجه به سروده «شعر نیست؛ / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست /
الف) مقصود از «شعر محض خوب و خالی» چیست؟
ب) منظور شاعر از قسمت مشخص شده، چیست؟

۸۴- درس ۱

در نوشته «پرده ناموسی بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منگر نبرد»، سعدی بر دو صفت الهی تأکید کرده است؛ آن دو را بنویسید.

۸۵- درس ۶

مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.

«سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق
نی، حریف هرکه از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید»

۸۶- دروس ۱۲ و ۱۴ و ۳

هر یک از بیت های ردیف «اول»، با کدام یک از مفاهیم ردیف «دوم»، متناسب است؟ شماره مفهوم مرتبط با هر بیت را مقابل آن بنویسید. (در ردیف «دوم» یک مفهوم اضافی است.)

ردیف اول	ردیف دوم
الف / سیساوش بدو گفت انبده مدار / کزین سان بود گردش روزگار	۱ بیان نابه سامانی های جامعه
ب / گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست	۲ ابراز خشم بر دشمن
ج / شیسر مسردی باید این ره را اشگرف / زان گه ره دور است و دریا زرف زرف	۳ بیگانه ستیزی
د / خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	۴ تقدیرگرایی
	۵ بیان دشواری های راه عشق

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۳۹۹

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۸۷- درس ۱۴

هریک از بیت‌های زیر، با کدام یک از وادی‌های عرفانی داخل کمانک، تناسب دارد؟
 الف) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است
 ب) صد هزاران سایه جاوید، تو
 هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (استغنا / طلب)
 گم شده بینی زیک خورشید، تو (توحید / فنا)

۸۸- درس ۱۷

درسروده «نان را از من بگیر، اگر می خواهی، / هوا را از من بگیر، اقا / خنده ات را نه / گل سرخ را از من بگیر»،
 منظور شاعر از «نان و هوا» و «گل سرخ»، به ترتیب، چیست؟

۸۹- درس ۱۸

با توجه به سروده زیر، ویژگی عشق جاودانی چیست؟
 «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند / و نه توجهی به گرد و غبار جراحات پیری دارد...»

علیرضا افشار

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه شهریور ماه ۱۳۹۹

معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۹۰- درس ۱ هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون برمی آید، مفرح ذات

۹۱- درس ۶

هرکسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

۹۲- درس ۱۲

ور ایدون که زین کار هستم گناه جهان آفرینم ندارد نگاه

۹۳- درس ۸

آدمی به هر جا می رود گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است.

۹۴- درس ۱۴ وانیامد در جهان زین راه کس نیست از فرسنگ آن آگاه کس

۹۵- درس ۱۳

آری اکنون تهمتن ... / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود

۹۶- درس ۱۶ این بدبخت ها سال آزار ، یک بار برایشان چنین پایی می افتند.

۹۷- درس ۷

در عالم پیر، هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است

۹۸- درس ۱۸

(عشق جاودانی) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود قرار می دهد.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه شهریور ماه ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۹۹- درس ۲

شاعر در بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» به کدام پدیده اجتماعی اشاره کرده است؟

۱۰۰- درس ۹

متن های زیر چه مفهوم مشترکی دارند؟
❖ «من نمازم را وقتی می خوانم / که اذان را باد گفته باشد سر گلدسته سرو»
❖ «صحرايي که حتی درختش، غارش، کوهش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.»

۱۰۱- درس ۶

کدام یک از ابیات زیر، به سخن مشهور ، «کل شیء یرجعُ إلى أصله» اشاره دارد؟
الف) کز نیستان تا مرا بیریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند
ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش

۱۰۲- درس ۱۴

هر یک از ابیات زیر، کدام وادی از هفت وادی «منطق الطیر» را به یاد می آورد؟
الف) مرد حیران چون رسد این جایگاه در تحیر مانده و گم کرده راه
ب) هشت جنت نیز اینجا مرده ای هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای

۱۰۳- درس ۱۱

با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.
«کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت
زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت»
الف) مخاطب شاعر در این دو بیت کیست؟
ب) مقصود از به بازی گرفتن حیثیت مرگ چیست؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه شهریور ماه ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۰۴- دروس ۷ و ۳ و ۸

هر یک از بیت های ستون اول با کدام مفهوم درستون دوم متناسب است؟ (یک مفهوم اضافی است)

ستون اول (بیت ها)	ستون دوم (مفاهیم)
۱ از دست و زبان که برآید / کز عهدده شکرش سه در آید	ناپایداری قدرت
۲ من که هر آنچه داشتیم اول ره گذاشتیم / حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو	دشواری راه عشق
۳ خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	بیگانه ستیزی
۴ کاووس کیانی که کسی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود و کسی اش نام نهادند	از جان گذشتگی عاشق
	ناتوانی در سپاسگزاری از خداوند

۱۰۵- درس ۱۶

مفهوم کنایه های زیر را بنویسید.

الف) دیدم توطئه ما دارد می ماسد. ب) از این بهانه تراشی هایش داشتم شاخ در می آوردم.

۱۰۶- دروس ۱۸ و ۱۶

مفهوم مرتبط با هر گزینه را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

الف) هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم و آن چه را قدیمی است، قدیمی ندانم (پرهیز از کهنه گرایی / نامکرر بودن قصه عشق)
ب) گله ما را گله از گری نیست / کاین همه بیداد شبان می کند (از ماست که بر ماست / عدالت خواهی)

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- شهریور ۱۳۹۹

معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۰۷- درس ۳

در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

۱۰۸- درس ۱۲

جو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی باید زدن سنگ را بر سبوی

۱۰۹- درس ۱۳

آری اکنون ... / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود

۱۱۰- درس ۸

آدمی هر جا می رود، گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است.

۱۱۱- درس ۷

در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.

۱۱۲- درس ۱۶

این بدبخت ها سال آزرگار یک بار برایشان چنین پای می افتد و شکم ها را مدتی است صابون زده اند.

۱۱۳- درس ۱۱

دستتان را بر چشم های درشتتان حمایل کرده بودید.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- شهریور ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۱۴- درس ۱۲

مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید.

«گریز از کفش در دهان نهنگ
که مردن به از زندگانی به ننگ»

۱۱۵- درس ۱۳

با توجه به سروده زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.

«گفت در دل: رخشا! طفلک رخشا! / آه / این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»
الف) منظور از «کلید گنج مروارید» چیست؟
ب) پسوند «ک» در طفلک، چه مفهومی دارد؟

۱۱۶- درس ۱

با توجه به متن زیر، خداوند چه رسالتی را برعهده هریک از موارد «باد صبا» و «ابر بهاری»، قرار داده است؟
«فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.»

۱۱۷- درس ۹

متن های زیر چه مفهوم مشترکی دارند؟

«من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو»
«صحرايي که حتی درختش، غارش، کوهش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.»

۱۱۸- درس ۱۴

هر یک از ابیات زیر، کدام وادی از هفت وادی «منطق الطیر» را به یاد می آورد؟

الف) مرد حیران چون رسد این جایگاه
در تحیر مانده و گم کرده راه
ب) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است
هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

بزرگسالان و داوطلبان آزاد- شهریور ۱۳۹۹

دکن مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۱۹- درس ۸

با توجه به نوشته زیر، منظور نویسنده از جمله مشخص شده چیست؟
 «روزگاری از فراز همین برج ها، فرمان به سواحل دریای سیاه داده می شده و کرانه های فرات، خط از کرانه رود تیبر می خواندند اما دنیا همیشه به یک رو نمی ماند.»

۱۲۰- درس ۱۶

مفهوم مشترک ضرب المثل «از ماست که بر ماست» را با بیت زیر بنویسید.
 «گلّه ما را گلّه از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می کند»

۱۲۱- درس ۱۱

با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.
 «کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت
 زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت
 با زخم نشان سرفرازی نگرفت
 حیثیت مرگ را به بازی نگرفت»
 الف) مخاطب شاعر در این دو بیت کیست؟
 ب) مقصود از «به بازی گرفتن حیثیت مرگ» چیست؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۳۹۹

معنی هریک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۲۲- درس ۵

تو مشقت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند

۱۲۳- درس ۱

از دست و زبان که برآید / کز عهده شکرش به در آید

۱۲۴- درس ۱۷

بخند: زیرا خنده تو / برای دستان من شمشیری است اخته

۱۲۵- درس ۱۴

ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است . در خرد و بینش ، او را همتایی نیست.

۱۲۶- درس ۸

یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.

۱۲۷- درس ۱۲

سیاوش چنین گفت کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار

۱۲۸- درس ۱۶

حالا دیگر مصطفی در خوش زبانی ، نوک جمع را چیده است .

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۲۹- درس ۱

با توجه به نوشته زیر، دو مورد از صفات خداوند را بنویسید.
 پرده ناموش بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.

۱۳۰- دروس ۳ و ۸

هریک از ابیات زیر، بر چه مفهومی تأکید دارد؟
 الف) جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
 ب) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند
 بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
 کی بود؟ و کجا بود؟ و کی اش نام نهادند؟

۱۳۱- درس ۵

مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.
 «شو منفجر ای دل زمانه
 «دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟
 وان آتش خود نهفته میسند»
 برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟»

۱۳۲- درس ۵

در بیت زیر، مقصود شاعر از «مادر سر سپید» و «سیاه بخت فرزند» چیست؟
 «ای مادر سر سپید، بشنو
 این پند سیاه بخت فرزند»

۱۳۳- درس ۱۲

با توجه به بیت «چو بخشایش پاک یزدان بود
 دم آتش و آب یکسان بود»، شاعر چه عاملی را سبب تأثیر یکسان
 آب و آتش می داند؟

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسى دوره دوم متوسط

دى ماه ۱۳۹۹

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکرى کارگاه متن پژوهى)

۱۳۴- درس ۱

در جدول زیر، هریک از متن‌ها، با کدام یک از مفاهیم مقابل خود، تناسب معنایی دارد؟

الف	«ستاره ضعیفی در شبستان تیره و تار درونم درخشیدن گرفت.»	(۱) امیدوار شدن (۲) رها شدن از ضعف و ناتوانی
ب	«اگر خونین دلی از جور ایام لب خندان بیاور چون لب جام»	(۱) سختی کشیدن و بردباری در راه کمال (۲) توصیه به شادی در هنگام سختی

۱۳۵- درس ۱۳

با توجه به سروده زیر، منظور شاعر از «شعر محض خوب و خالی» چیست؟
« قصه است این، قصه، آری قصه درد است / بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست»

۱۳۶- درس ۱۸

سروده زیر، بیانگر کدام ویژگی‌های عشق است؟
« چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی- خرداد ماه ۱۴۰۰

معنی هریک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۳۷- درس ۶

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق

۱۳۸- درس ۸

امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می میرند.

۱۳۹- درس ۱۲

که هر چند فرزند هست ارجمند دل شاه از اندیشه یابد گزند

۱۴۰- درس ۱۱

طفره می رفتید ولی اصرارهای من، عاقبت شما را متقاعد کرد.

۱۴۱- درس ۱۴

چون بود کاکلیم ما را شاه نیست بیش از این بی شاه بودن راه نیست

۱۴۲- درس ۱۶

این بدبخت ها سال آژگار یک بار برایشان چنین پایی می افتد و شکم ها را مدتی است صابون زده اند که کیاب بخورند.

۱۴۳- درس ۱۸

آیا چیزی در مخیله آدمی می گنجد که بتواند آن را بنگارد/ اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟

کرد آورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی- خرداد ماه ۱۴۰۰

دک مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۴۴- درس ۱

در نوشته زیر، منظور از «به طریق انبساط»، چیست؟
«یکی از یاران به طریق انبساط گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»

۱۴۵- درس ۵

با توجه به شعر «دماوندیه»، منظور از بخش‌های مشخص شده در بیت‌های زیر چیست؟
«پنهان مکن آتش درون را زین سوخته‌جان شنو یکی پند
گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند»

۱۴۶- درس ۹

از مقایسه سروده سهراب سپهری با نوشته زیر، چه مفهوم مشترکی دریافت می‌شود؟
* «من نماز را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / من نماز را پی تکبیر الاحرام علف می‌خوانم /»
* «در کویر خدا حضور دارد ... و حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.»

۱۴۷- درس ۱۰

در بیت زیر، منظور از «نسیم سحرخیز» و «باغ» چیست؟
«با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو»

۱۴۸- درس ۱۲

بیت زیر بر چه مفهومی تأکید دارد؟
«چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- تجربی و ریاضی - خردادماه ۱۴۰۰

دک مطلب (معمولاً از قلم و فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۴۹- درس ۱۳

در سروده زیر، منظور شاعر از «حدیث آشنای نقال» چیست؟
«مرد نقال - آن صدایش گرم، نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش چونان حدیث آشنایش گرم - / راه می رفت و سخن می گفت»

۱۵۰- درس ۱۶

در نوشته زیر، منظور نویسنده از مثل «چند مرده حلّاجی» چیست؟
«مصطفی جان، می خواهم امروز نشان بدهی چند مرده حلّاجی و از زیر سنگ هم شده یک غاز برای ما پیدا کنی.»

۱۵۱- درس ۱۸

با توجه به سروده زیر، یکی از ویژگی های عشق جاودانی را بنویسید.
«هر روز باید ذکر می واحد را مکرر بخوانم / و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم: «که تو از آن منی و من از آن تو»، / این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند»

۱۵۲- درس ۱۴

باتوجه به هفت وادی عرفانی منطق الطیر، هریک از بیت های ردیف نخست، با کدام بیت در ردیف دوم، یادآور وادی مشترکی است؟ (در ردیف دوم، یک بیت اضافی است)

ردیف	نخست	ردیف	دوم
۱	روی ها چون زین بیابان درکنند جمله سر از یک بیابان برکنند	الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش
		ب	چشم بگشا به گلستان و بین جلوه آب صاف در گل و خار
۲	دل چه بندی در این سرای مجاز همت پست کی رسد به فراز	ج	مال اینجا بایدت انداختن ملک اینجا بایدت درباختن

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

روزانه- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۴۰۰

معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۵۳- درس ۲

گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم

۱۵۴- درس ۹

مزینان از هزار و صد سال پیش هنوز بر همان مهر و نشان است که بود.

۱۵۵- درس ۶

تن ز جان و جان ز تن مستور نیست

۱۵۶- درس ۱۲

چو او را بدیدند برخاست غو / که آمد ز آتش برون شاه نو

۱۵۷- درس ۱۳

آری اکنون تهمتن با رخس غیرتمند / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود

۱۵۸- درس ۱۷

اگر دیدی به ناگاه / خون من بر سنگ فرش خیابان جاری است / بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من / شمشیری است آخته

۱۵۹- درس ۱۸

هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم / : « که تو از آن منی و من از آن تو»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفارسی دوره دوم متوسط

روزانه- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۴۰۰

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۶۰- دروس ۳ و ۶

مفهوم کلی هریک از ابیات زیر را بنویسید.
 الف) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد
 ب) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد
 هر که بی روزی است روزش دیر شد
 زاشک ویران گنش آن خانه که بیت الحزن است

۱۶۱- درس ۵

با توجه به بیت زیر از «دماوندیه»، منظور از بخش‌های مشخص شده چیست؟
 ای مادر سر سپید بشنو
 این پند سیاه بخت فرزند

۱۶۲- درس ۱۰

مقصود نهایی شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست؟
 «چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم
 من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو»

۱۶۳- درس ۱۲

با توجه به بیت‌های زیر، دلیل نگرانی کاووس درباره زن و فرزندش چیست؟
 «پراندیشه شد جان کاووس کی
 کزین دو یکی گر شود نابه کار
 ز فرزند و سودابه نیک‌پی
 از آن پس که خواند مرا شهریار؟»

۱۶۴- درس ۱۶

در بیت زیر توصیه شاعر به انسان عاقل چیست؟
 «سخن گفته دگر باز نیاید به دهن
 اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد»

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

روزانه- علوم انسانی- خردادماه ماه ۱۴۰۰

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۶۵- درس ۱۳

شاعر در سروده زیر، شعر خود را معیار سنجش چه می‌داند؟
«قصه است این، قصه؛ آری قصه درد است / شعر نیست؛ / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است»

۱۶۶- درس ۱۶

در نوشته زیر، منظور نویسنده را از قسمت های مشخص شده بنویسید.
گفت: «به من دخلی ندارد! ماشاءالله هفت قرآن به میان، پسرعموی خودت است.»

۱۶۷- درس ۱۴

با توجه به واژه های داخل کمانک، هریک از بیت های زیر، یادآور کدام وادی عرفانی منطق الطیر است؟
الف) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (طلب / استغنا)
ب) وصلت آن کسی یافت کز خود شد فنا هر که فانی شد ز خود، مردانه ای است (فقر و فنا / توحید)

۱۶۸- درس ۲و۲

بیت های داده شده در هر ردیف جدول زیر، یک مفهوم مشترک دارند: آن مفهوم را از ستون مقابل انتخاب کنید.

ردیف	بیت ها	مفاهیم
۱	<p>«گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت والی از کجا در خانه خمار نیست «دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم»</p>	<p>الف) پرهیز از ریاکاری و دورویی ب) نصیحت ناپذیری حاکمان نالایق</p>
۲	<p>«من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو «در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست با جان بودن در عشق به سامان نیست»</p>	<p>الف) فردپذیر بودن عشق و رد دوگانگی ب) ترک دلبستگی ها در راه عشق</p>

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

شهریور ماه ۱۴۰۰

معنی هریک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۶۹- درس ۳

نالۀ مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است

۱۷۰- درس ۱

کرم بین و لطف خداوندگار / گنه بنده کرده است و او شرمسار

۱۷۱- درس ۱۷

بخند ؛ زیرا خندۀ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته

۱۷۲- درس ۱۴

وا نیامد در جهان زین راه، کس / نیست از فرسنگ آن آگاه کس

۱۷۳- درس ۸

کرانه های فرات، خط از کرانه رود تیبر می خواندند

۱۷۴- درس ۱۲

بدان گه که شد پیش کاووس باز / فرود آمد از باره، بردش نماز

۱۷۵- درس ۱۶

خودتان را بزنید به ناخوشی و بگویید طبیب قدغن کرده ؛ از تختخواب پایین نیاید.

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

شهریور ماه ۱۴۰۰

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۷۶- درس ۱۱ و ۲

مفهوم کلی قسمت های مشخص شده را بنویسید.
الف) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت
ب) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی

حیثیت مرگ را به بازی نگرفت
گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست

۱۷۷- درس ۶ و ۱۴

مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید.

نی حدیث راه پر خون می کند
شیرمردی باید این ره را شگرف
قصّه های عشق مجنون می کند
زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف

۱۷۸- درس ۵

در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند» مقصود شاعر را از «آتش درون» و «سوخته جان» بنویسید.

۱۷۹- درس ۲

با توجه به عبارت زیر، شرط راه یابی به عالم عشق چیست؟
«در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند.»

علیرضا افشار

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفarsi دوره دوم متوسط

شهریور ماه ۱۴۰۰

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۸۰- درس ۸

بیت «راستی خاتم فیروزه بواسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود»، چه مفهوم مشترکی با نوشته زیر دارد؟
«آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد که چند صباحی تا حبشه و قلب آفریقا نیز پیش راند اما همه می دانیم که دولت مستعجل بود.»

۱۸۱- درس ۱۴

در جدول زیر، هر یک از ابیات، یادآور کدام وادی از وادی های هفت گانه عطار است؟ (از ستون مقابل انتخاب کنید).

الف	«دل چه بندی در این سرای مجاز	همت پست کی رسد به فراز»	(۱) توحید
ب	«صد هزاران سایه جاوید تو	گم شده بینی ز یک خورشید تو»	(۱) فقر و فنا (۲) حیرت

۱۸۲- درس ۱۸

با توجه به سروده زیر، شاعر هر روز خود را ملزم به تکرار چه سخنی می داند؟
«هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم / و آن چه را قدیمی است قدیمی ندانم: که تو از آن منی و من از آن تو، / درست مانند نخستین باری که نام زیبای تو را تلاوت کردم.»

۱۸۳- درس ۱۴ و ۱۲

از بیت های زیر، برای هریک از مفاهیم خواسته شده، یک معادل کنایی بیابید و بنویسید.
الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی
ب) روی ها چون زین بیابان درکنند
باید زدن سنگ را بر سبوی
جمله سر از یک گریبان برکنند
۱) به وحدت رسیدن :
۲) آزمایش کردن :

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۴۰۰

معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۸۴- درس ۵

برکن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکنند

۱۸۵- درس ۸

یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.

۱۸۶- درس ۶

هر کسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

۱۸۷- درس ۱۰

با این نسیم سحر خیز، برخیز اگر جان سپردیم درباغ می ماند ای دوست گل یادگار من و تو

۱۸۸- درس ۱۲

بدان گه که شد پیش کاووس باز فرود آمد از باره بردش نماز

۱۸۹- درس ۱۴

چون فرود آیی به وادی طلب پیشت آید هر زمانی صد تعب

علیرضا افشار

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیرفاری دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۴۰۰

دک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۹۰- درس ۱۳

در سروده «پهلوان هفت خوان اکنون / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود». منظور از موارد مشخص شده را بنویسید.

۱۹۱- دروس ۲

در بیت زیر، شاعر به کدام پدیده اجتماعی اشاره دارد؟
«گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان
گفت کار شرح کار درهم و دینار نیست»

۱۹۲- دروس ۱ و ۳

در هریک از بیت های زیر، بر چه مفهومی تاکید دارد؟
الف) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد
ب) ز خورشید و از آب و از باد و خاک
زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است
نگردد تبسه نام و گفتار پاک

۱۹۳- دروس ۱۷ و ۱۶ و ۶

هریک از بیت های ردیف «اول»، با کدام یک از مفاهیم ردیف «دوم»، متناسب است؟ آن ها را به هم ربط دهید.
(درستون «دوم»، یک مفهوم اضافی است.)

ردیف اول	ردیف دوم
الف) چو گل هر جا که لبخند آفرینی به هر سو رو کنی لبخند بینی	۱ رازداری و سکوت عاشق
ب) این مدعیان در طلبش بی خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد	۲ اشتیاق پایان ناپذیر عاشق
ج) گلّه ما را گلّه از گرگ نیست این همه بیداد شبان می کند	۳ مبارزه با تزویر
د) هر که جز ماهی ز آیش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد	۴ شادی آفرینی
	۵ از ماست که بر ماست

کردآورنده: منصور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

دی ماه ۱۴۰۰

درک مطلب (معمولاً از قلمرو فکری کارگاه متن پژوهی)

۱۹۴- درس ۱۴

هریک از بیت‌های زیر، با کدام یک از وادی‌های عرفانی داخل کمانک، تناسب دارد؟
 الف) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (استغنا / طلب)
 ب) صد هزاران سایه جاوید، تو گم شده بینی زیک خورشید، تو (توحید / فنا)

۱۹۵- درس ۱۸

در سرودهٔ زیر، شکسپیر، در مقام عاشق، چه ادعایی می‌کند؟
 «چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟»

۱۹۶- درس ۹

با توجه به سرودهٔ «در کف‌ها کاسه زیبایی / بر لب‌ها تلخی دانایی / شهر تو در جای دگر / ره می‌بر با پای دگر» چرا شاعر دانایی را نکوهش می‌کند؟

کردآورنده: منور صالح نیا- دبیر فارسی دوره دوم متوسط

پاسخ نامه

۱-

الف (من با سجده، خود را مانند خاک در برابر عظمت پروردگار، پست و کوچک می کنم. ۰/۵ (درس ۱۱ ص ۹۰)
ب (همه پرنندگان (مرغان)، بهانه ها را کنار گذاشتند (رها کردند) ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۲)

۲-

الف (هر جایی که عشق باشد هیچ چیز دیگری غیر از عشق وجود نخواهد داشت یا فقط عشق مقیم می شود (وجود پیدا می کند) . ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۳)
ب (اختیارم را از دست دادم . ۰/۲۵ (درس ۱ ص ۱۴)

۳-

در کویر، معنویت وجود دارد . ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱)

۴-

الف (رستم در چاه نیرنگ و حیلۀ (شغاد) افتاد و کشته شد. ۰/۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۲)
ب (باید(برای تشخیص خطاکار بودن یا نبودن آن دو نفر) آن ها را آزمایش کنیم. ۰/۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۰)

۵-

الف (اوضاع جامعه نابه سامان (نامساعد) است . ۰/۵ (درس ۲ ص ۱۹)
ب (پایه و بنیان این همه مکر و فریب را نابود کن . ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۵)

۶-

راه دشوار و پر از سختی عشق . ۰/۵ (ص ۱۶۳)

۷-

اگر به خدا باور و توجه قلبی داری، دل کندن تو از علایق مادی (دنیوی) موجب رسیدن تو به حیات معنوی و روحانی می گردد. (یا مفاهیم مشابه) ۰/۵ (ص ۲۳)

۸-

الف (لبخند ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۲)
ب (نماد انسان های ناجوانمرد و حيله گر ۰/۲۵

-۹

آمت مسلمان با یاری (شفاعت) پیامبر اکرم (ص) دلگرم (امیدوار) و شکست ناپذیر می گردند. ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۳)

-۱۰

توحید یا وادی پنجم ۰/۲۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۷) (اگر به « وحدت وجود » اشاره شد، نمره تعلق بگیرد.

-۱۱

کاری که از دست و اختیار خارج شد و قابل جبران نیست ۰/۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۹)

-۱۲

معرفت - محبت ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۲)

-۱۳

راه دشوار و پرخطر عشق. ۰/۵ (درس ۶ ص ۴۷)

-۱۴

نفس تازه کرد ۰/۲۵ (ص ۱۴۵)

-۱۵

خداوند آبروی بندگان (۰/۲۵) را به سبب گناه آشکار نمی برد. (۰/۲۵)؛ ص ۱۲

-۱۶

بیمودن راه عشق (قدم در راه عاشقی گذاشتن) برای کسی امکان دارد (۰/۲۵) که به فکر خودش نباشد.

-۱۷

یکی که ادعای شعر و شاعری داشت، (۰/۲۵) جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید. (۰/۲۵)؛ ص ۱۳۶

-۱۸

روزگاری همه مردم یا کشورها به روم توجه داشتند (۰/۲۵) و از آن حساب می بردند (از قدرتش می ترسیدند)؛

-۱۹

مانند اژدهای سمی یا خطرناک (۰/۲۵) حمله کن : (۰/۲۵) : ص ۳۵

-۲۰

در دوران گذشته، در کشورم (۰/۲۵) درد و غم زیادی وجود داشت. (ما با مصیبت های زیادی همراه بودیم):

-۲۱

رستم در ته چاهی که به جای اب، (۰/۲۵) شمشیر و سرنیزه زهرالود داشت، گم شده بود.

-۲۲

اگر می خواهی حقیقت را آشکار کنی، (۰/۲۵) باید دست به آزمودن آن ها بزنی . (دست به آزمایش بزنی):

-۲۳

(ب) یا (ما عرفناک حق معرفتک): ص ۱۳

-۲۴

توجه به باطن و حقیقت هر چیز و پرهیز از ظاهر بینی؛ ص ۷۳

-۲۵

بیگانه ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان، یا هر توضیح درست مشابه : ص ۲۶

-۲۶

عقل و خرد مهمتر از حفظ ظاهر و رعایت آن است. ص ۲۱

-۲۷

(الف) یا (سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست): ص ۵۰

-۲۸

۱۲۲-۱۲۳ صص	وادی عرفانی	ردیف
هر مورد ۰/۲۵	معرفت	الف
	توحید	ب
	استغنا	ج

-۲۹

(ب) یا (تیری که از شست رفت به کمان باز نمی گردد.): ص ۱۴۱

-۳۰

عشق حقیقی، شهادت در راه حق، از جان گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر؛ ص ۹۵

-۳۱

(ب) یا (از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.) ص ۱۰۳

-۳۲

توجه به اهمیت زبان ملی و تلاش برای حفظ آن؛ ص ۱۵۹

-۳۳

الف) و صبح ، هنگام طلوع خورشید ۰/۲۵ کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اقامت کردیم. ص ۶۰
 ب) گذرگاه تمام شد ۰/۲۵، و وارد محوطه (میدان) پیش روی سنگرهای دشمن شدیم. ص ۹۲
 ج) و سفره نعمت های بی مضایقه و سخاوتمندانه خداوند برای همه پهن شده است. ص ۱۲
 د) در این میان، صدای زنگ تلفن از راهروی خانه بلند شد. ص ۱۳۷

-۳۴

الف) گفت : خانه حاکم نزدیک است؛ به آن جا برویم. ص ۱۹
 ب) این شعر من ملاک سنجش محبت و دشمنی مردان و نامردان است. ص ۱۱۰
 ج) هرکس به ارزش و جایگاه خود پی می برد و در حقیقت از مقام خود آگاه می شود. ص ۱۲۳
 د) روزهای عمر عاشقان با سوز و گداز و هجران سپری شد. ص ۴۷

-۳۵ رشوه خواری حاکمان جامعه، ص ۱۹

-۳۶ د) استغنا، ص ۱۲۳

-۳۷

عالم معنا / حقیقی، درگاه حق، ص ۴۶

-۳۸

آماده شدن (خود را معطر ساختن) برای رویارویی با مرگ، ص ۱۰۳

-۳۹

لبخند، ۰/۵ ص ۱۱۳

-۴۰

ملک الشعراى بهار (خود شاعر)، ۰/۵ ص ۳۵

-۴۱

اتحاد و همبستگی با مردم، (رسیدن به وحدت و یکپارچگی) ۰/۵ ص ۸۵

-۴۲

عشق، ۰/۵ ص ۵۳

-۴۳

اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من بگیری مهم نیست ۰/۲۵؛ شادی و خنده ات را از من نگیر.

-۴۴

در گذر روزگار، ۰/۲۵ ملتی که نویسنده و شاعر نداشته باشد ۰/۲۵، فراموش می شود. ۰/۲۵ ص ۲۷

-۴۵

آسمان (سرنوشت) سوگند خورده است ۰/۲۵ که به بی گناهان آسیبی نمی رسد. ۰/۲۵ ص ۱۰۰

-۴۶

کسی که سیمرخ (خداوند) را بشناسد، نمی تواند دوری از او را تحمل کند ۰/۲۵ و کسی که به او رو بیاورد، نمی تواند به او دست یابد. ۰/۲۵ ص ۱۲۱

-۴۷

همه حواسم به مصطفی است ۰/۲۵ که با بوی غاز از خود بی خود نشود و اختیارش را از دست ندهد. ۰/۲۵ ص ۱۳۷

-۴۸

خداوند آبروی بندگان را به خاطر گناه آشکار نمی برد ۰/۵ و روزی مقدر کسی (۰/۲۵) را به خاطر خطای زشت (۰/۲۵) قطع نمی کند ۰/۲۵ ص ۱۲

-۴۹

میهن دوستی یا جانفشانی در راه وطن، وطن پرستی، ۰/۵، ص ۲۶

-۵۰

ناپایداری قدرت، ۰/۵، ص ۶۸

-۵۱

شمشیر برکشیده و آماده برای دفاع یا حمله، ۰/۵، ص ۱۵۰

-۵۲

الف) فنا(وادی هفتم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۴ : ب) توحید(وادی پنجم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۳

-۵۳

مادر سرسپید: دماوند، ۰/۲۵، فرزند سیاه بخت: شاعر ۰/۲۵، ص ۳۵

-۵۴

الف) ساختن دو نردبان از معرفت و محبت، ۰/۲۵، : ب) عشق، ۰/۲۵، ص ۵۲

-۵۵

الف) اسب سیاوش، ۰/۲۵ : ب) به سرعت تاختن و گرد و خاک زیاد، ۰/۲۵، ص ۱۰۳

-۵۶

| معشوق را همواره جوان می بیند ۰/۲۵ پیری برای عشق جاودانی مهم نیست، ۰/۲۵، ص ۱۵۶

-۵۷

عشق در هر جایی پناه نمی گیرد (عشق در دل هرکسی جای نمی گیرد) ۰/۲۵ و به چشم هرکسی نمایان نمی شود. ۰/۲۵، ص ۵۲

-۵۸

یکی از عارفان در حال تفکر عارفانه و توجه به حق بود. ص ۱۴

-۵۹

مزینان را به طرح و نقاشی عشق آباد ساخته اند ۰/۲۵ و از قدیم هیچ تغییری نکرده است. (هنوز به همان شکل و طرح قدیم است) ۰/۲۵ : ص ۷۰

-۶۰

که اگر یکی از این دو نفر (سودابه یا سیاوش) گناهکار شناخته شود، ۰/۲۵ پس از آن کسی من را پادشاه نمی شمارد. ۰/۲۵، ص ۱۰۱

-۶۱

رستم ، پهلوان میدان نبردهای ۰/۲۵ هراسناک. ۰/۲۵ در چاه (دام مرگ) گرفتار شده بود. ۰/۲۵، ص ۱۱۰ و ۱۱۲

-۶۲

در مرحله فنا (هفتم) همه پدیده‌هایی که سایه‌هایی بر چهره خداوند بودند، ۰/۲۵ با آشکار شدن خورشید حق. ۰/۲۵ از بین می روند و حق آشکار می گردد. ۰/۲۵، ص ۱۲۵

-۶۳

راز من را از ناله های عارفانه من می توان دریافت؛ ۰/۲۵ اما چشم و گوش ظاهری توان درک آن را ندارد. ۰/۲۵، ص ۴۶

-۶۴

همه پرندهگان عاشق(دیدار سیمرغ) شدند ۰/۲۵ و بهانه جویی را کنار گذاشتند. ۰/۲۵، ص ۱۲۲

-۶۵

عاشق واقعی همیشه زیبایی های عشق اول و قدیم را، ۰/۲۵ موضوع کتاب یا دیوان شعر خود قرار می دهد. ۰/۲۵، ص ۱۵۵

-۶۶

(ب) از چاله به چاه افتاد. ص ۶۲

-۶۷

عقل و نگاه عاقلانه ، زیبایی پدیده های هستی را زایل می کند. (نفی خرد در نگاه به زیبایی های جهان)، ص ۷۶ و ۷۳

-۶۸

گناه ، کم یا زیاد آن ، هر دو ناپسند است. ص ۱۹

-۶۹

برای یادآوری خاطرات شیرین مردم جهان ، ص ۹۵

-۷۰

توصیه به اعتراض یا ترک سکوت یا آشکار ساختن حرف درون ، ص ۳۷

-۷۱

روزگار و فلک، همه انسان های آزاده را مورد آسیب و رنجش قرار می دهد. ص ۱۰۷

-۷۲

کسی که به افکار مردم جامعه احترام بگذارد. ص ۲۷

-۷۳

الف) صمیمی شده بودیم، ۰/۲۵، ص : ۱۳۷ (ب) پشیمان شدن از کاری، ۰/۲۵، ص ۱۴۰

-۷۴

الف) (۱) امیدوار شدن، ۰/۲۵، ص ۱۳۶ (ب) (۲) توصیه به شادی در هنگام سختی، ۰/۲۵، ص ۱۵۳

-۷۵

الف) کیکاووس (پدر سیاوش)، ۰/۲۵، (ب) روبه رو کرد، ۰/۲۵، ص ۱۰۰

-۷۶

کسی می تواند به عالم عشق وارد شود ۰/۲۵ که به خودش توجه نداشته باشد (از جان خود بگذرد). ۰/۲۵، ص ۵۳

-۷۷

پادشاهی های بزرگ، مانند انسان های ثروتمند، ۰/۲۵ به خاطر زیاده خواهی و زیاد خوردن از بین می روند، ۰/۲۵، ص ۶۲

-۷۸

به تنهایی سخن می گفت، ۰/۲۵ : بدون رقیب، سبب رونق مجلس و سرگرمی حاضران شده بود ۰/۲۵، ص ۱۳۷

-۷۹

چند نهال که در هنگام ورود خود کاشته بود، ۰/۲۵ اکنون درختان بزرگی شده بودند. ۰/۲۵، ص ۱۶۱

-۸۰

در دوران حکومت ستم شاهی، ۰/۲۵ که همه جا پر از درد و رنج بود، ۰/۲۵ ما جز ظلم و ستم چیزی نمی دیدیم. ۰/۲۵، ص ۸۴

۸۱-

مأمور گفت: برای جریمه، ۰/۲۵ لباس را از تو می‌گیرم ۰/۲۵، مست گفت: لباس من پوسیده و کهنه است و به سبب فقر، فقط ظاهر لباس را دارد. ۰/۲۵، ص ۱۹

۸۲-

وقتی به بیابان طلب، قدم بگذاری ۰/۲۵، هر لحظه با رنج و سختی زیادی روبه‌رو خواهی شد. ۰/۲۵، ص ۱۲۲

۸۳-

الف) شعری که فقط زیبایی ظاهری دارد (یا شعری که به محتوا توجه ندارد)، ۰/۲۵ (ب) معیاری برای سنجش مردانگی و نامردی، ۰/۲۵، ص ۱۱۰

۸۴-

پوشاننده گناه و خطا (ستار العیوب)، ۰/۲۵، و رزاق بودن و بخشندگی ۰/۲۵، ص ۱۲

۸۵-

مفهوم مشترک: حال عاشق و عارف را کسی درک می‌کند که درد عشق کشیده باشد. ص ۴۶ و ۴۷

۸۶-

الف) ۴، ۰/۲۵، ص ۱۰۳ : ب) ۱، ۰/۲۵، ص ۱۹ : ج) ۵، ۰/۲۵، ص ۱۲۰ : د) ۳، ۰/۲۵، ص ۲۶

۸۷-

الف) استغنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۳

ب) فنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۵

مرکز مشاوره تحصیلی

۸۸-

نان و هوا: نیازهای جسمانی و مادی ۰/۲۵

گل سرخ: خنده و شادی، (عشق) ۰/۲۵

۸۹-

همواره معشوق را زیبا می‌بیند و گذر زمان و پیری در این عشق تأثیری ندارد. ص ۱۵۵

۹۰-

هر نفسی که پایین می‌رود (دم) ۰/۲۵ یاری‌کننده زندگی است. ۰/۲۵، و هنگامی که بالا می‌آید (بازدم) ۰/۲۵ شادی بخش وجود است. ۰/۲۵، ص ۱۲

-۹۱

هر کس بنا بر گمان و پندار خود یار من شد ۰/۲۵ و اسرار من را از درونم جست و جو نکرد ۰/۲۵ ص ۴۶

-۹۲

اگر اینچنین است که در این اتفاق من گناه کار هستم ۰/۵ خداوند جهان آفرین ، من را (از آتش) حفظ نمی کند ۰/۵ ص ۱۰۳

-۹۳

انسان به هر جایگاهی که می رسد گمان می کند به کمال مطلوب خود رسیده است. ۰/۵ ص ۶۱

-۹۴

در جهان کسی از این راه باز نگشته است ۰/۲۵ و کسی از مسافت آن آگاهی ندارد. ۰/۲۵ ص ۱۲۲

-۹۵

اکنون رستم، در (ته) این چاهی که به جای آب ، زهر شمشیر و نیزه داشت ، گرفتار شده بود ، ص ۱۱۲ ، ۰/۵

-۹۶

این بیچاره ها در سال طولانی ۰/۲۵ فقط یک بار چنین فرصتی برایشان پیش می آید ۰/۲۵ ص ۱۳۲

-۹۷

در این دنیای سالخورده ، هر کجا جوانی هست ۰/۲۵ ، الهی عاشق باشد زیرا عشق دیوانگی خوشایندی است. ۰/۵ ص ۵۳

-۹۸

عشق جاودانی یا همیشگی ، همواره عشق یا معشوق قدیمی خود را ۰/۲۵ موضوع کتاب یا دیوان شعر خود قرار می دهد. ۰/۲۵ ص ۱۵۵

-۹۹

رشوه خواری ، ص ۲۱ ، ۰/۲۵

-۱۰۰

همه اجزای هستی در حال عبادت خدا هستند.. ص ۷۶ ، ۰/۵

-۱۰۱

گزینه ب، ص ۴۹ ، ۰/۲۵

-۱۰۲

الف) وادی حیرت ۰/۲۵ (ب) وادی استغنا ۰/۲۵ ، ص ۳ ص ۱۲

-۱۰۳

الف) جانبازان یا شهدای جنگ ۰/۲۵ (ب) بی اعتبار کردن مرگ ۰/۲۵ ، ص ۹۵

-۱۰۴

۱) ناتوانی در سپاسگزاری از خداوند ۰/۲۵ (ص ۱۲، ۲) از جان گذشتگی عاشق ۰/۲۵ (ص ۵۶، ۳) بیگانه ستیزی ۰/۲۵ ، ص ۲۶ .
 ۴) ناپایداری قدرت ۰/۲۵ ، ص ۶۲

-۱۰۵

الف) نقشه ما دارد عملی می شود ص ۱۳۸ ۰/۲۵ (ب) خیلی متعجب شدم ، ۰/۲۵ ، ص ۱۴۰

-۱۰۶

الف) نامکرر بودن قصه عشق ۰/۲۵ ص ۱۵۶ (ب) از ماست که بر ماست ، ۰/۲۵ ، ص ۱۴۲

-۱۰۷

هر کشوری که نویسنده و شاعر (افراد صاحب نظر) نداشته باشد، ۰/۲۵ ؛ در گذر زمان ۰/۲۵ فراموش می شود. ۰/۲۵ : ص ۲۷

-۱۰۸

اگر می خواهی حقیقت ۰/۲۵ را آشکار کنی ، ۰/۲۵ ، باید دست به آزمایش بزنی ۰/۲۵ : ص ۱۰۰

-۱۰۹

بلی اکنون (رستم) در ته چاهی ۰/۲۵ که به جای آب، زهر شمشیر و نیزه داشت، گرفتار شده بود. ۰/۲۵ ، ص ۱۱۲

-۱۱۰

انسان به هر جا می رود، گمان می کند به حدّ نهایت هدف خود رسیده است. ۰/۵ ، ص ۶۱

-۱۱۱

در عشق وارد شدن برای کسی ممکن می شود ۰/۲۵ ، که وجود مادی (خواسته های مادی) خود را ترک کند. ۰/۲۵ ، ص ۵۳

-۱۱۲

این بیچاره ها ، هر سال طولانی، ۰/۲۵ یک بار برایشان فرصت پیش می آید ، ۰/۲۵ و مدتی است که انتظار غذای خوب می کشند. ۰/۲۵ ص ۱۳۲

-۱۱۳

دستتان را روی چشمهای درشتتان محافظ کرده بودید. ۰/۲۵ ص ۸۸

-۱۱۴

مرگ بهتر از زندگی با ذلت است. ۰/۵ ص ۱۰۷

-۱۱۵

الف) لبخند (خندیدن)، ۰/۲۵ : ب) ترخم و دوست داشتن، ص ۱۱۳، ۰/۲۵

-۱۱۶

یادصبا : سبزه ها را مانند فرشی در طبیعت پهن کند. (برویاند) ۰/۲۵ : ابر بهاری : گیاهان را در زمین پرورش دهد. ۰/۲۵ ص ۱۳

-۱۱۷

همه موجودات عالم در حال تسبیح و عبادت خداوند هستند. ۰/۵ ص ۷۶

-۱۱۸

الف) حیرت ، ص ۱۲۳ ، ۰/۲۵ : ب) استغنا ، ص ۱۲۳ ، ۰/۲۵

-۱۱۹

قدرت و حکومت پایدار نیست و دنیا همواره در حال دگرگونی است. ۰/۵ ص ۶۲

-۱۲۰

در بسیاری از مشکلاتی که برای ما پیش می آید، خودمان مقصریم. ۰/۵ ص ۱۴۲

-۱۲۱

الف) جانبازان یا شهیدان ، ۰/۲۵ : ب) بی اعتبار کردن مرگ و از بین بردن شکوه آن ، ۰/۲۵ ص ۹۵

-۱۲۲

ای دماوند تو مشت بزرگ روزگار هستی که هنوز پس از قرن ها به عنوان میراثی باقی مانده ای. ص ۳۴

-۱۲۳

هیچ کس نمی تواند با رفتار و سخنانش از عهده شکرگزاری خداوند برآید. ص ۱۲

-۱۲۴

بخند زیرا خنده و شادمانی تو ، مانند شمشیری بر کشیده در دستان من است. (شادی تو سلاحی برای مبارزات من است) ص ۱۵۰

-۱۲۵

ما پرندگان هم رهبر و پادشاهی داریم که در خرد و بینش، همانندی ندارد. ص ۱۲۰

-۱۲۶

روزگاری همه مردم دنیا به ایتالیا توجه داشتند و از آن بیم داشتند. ص ۶۲

-۱۲۷

سیاوش گفت ای پادشاه ! تحمل دوزخ در برابر این تهمت برای من آسان تر است. ص ۱۰۱

-۱۲۸

اکنون مصطفی در خوش صحبتی ، بر جمع مسلط شده است. ص ۱۳۷

-۱۲۹

ستار العیوب بودن (۰/۲۵) روزی رسانی یا رزاق بودن خداوند ۰/۲۵ ، ص ۱۲

-۱۳۰

الف) وطن پرستی یا جان فشانی در راه وطن ۰/۲۵ ص ۲۹ ب) ناپایداری قدرت ، ص ۶۲ ، ۰/۲۵

-۱۳۱

دعوت به اعتراض و ترک خاموشی و سکوت ص ۳۷

-۱۳۲

مادر سر سپید : دماوند ۰/۲۵ سیاه بخت فرزند : خود شاعر ۰/۲۵

-۱۳۳

لطف و بخشایش الهی ص ۱۰۴

-۱۳۴

الف) ۱، ۰/۲۵، ص ۱۳۶ (ب) ۲، ۰/۲۵، ص ۱۵۳

-۱۳۵

شعری که فقط به زیبایی ظاهری توجه می کند ۰/۲۵ و به محتوا بی توجه است (متعهد نیست) ۰/۲۵ ص ۱۱۰

-۱۳۶

توصیف ناپذیری عشق ۰/۲۵ و ویژگی های معشوق ۰/۲۵

-۱۳۷

دلی می خواهم که از درد جدایی پاره پاره شده باشد. (محرمی می خواهم که سختی جدایی کشیده باشد) ۰/۵ ص ۴۶

-۱۳۸

حکومت های بزرگ هم مانند انسان های ثروتمند و پرخور از زیاده خواهی نابود می شوند. ۰/۵ ص ۶۲

-۱۳۹

هر چند فرزند عزیز و گرانقدر است ، اما بدگمانی به فرزند ۰/۲۵ ، دل شاه را آزرده خواهد کرد. ۰/۲۵ ص ۱۰۰

-۱۴۰

خودداری می کردید ۰/۲۵ اما اصرارهای من شما را مجاب و راضی کرد. ۰/۲۵ ص ۸۹

-۱۴۱

چرا سرزمین ما شاه ندارد، ۰/۵ بیش از این بدون شاه بودن شایسته نیست؛ ۰/۲۵ ص ۱۲۰

-۱۴۲

این بدبخت ها هر سال طولانی ۰/۲۵ یک بار برایشان چنین موقعیتی پیش می آید ۰/۲۵ و مدتی است انتظار کشیده اند (گرسنگی کشیده اند، به خود وعده داده اند) که کباب بخورند. ۰/۲۵

-۱۴۳

فکرو خیالی در ذهن انسان نمی‌گنجد که بتواند آن را بنویسد ۰/۲۵ اما روح راستگو و درست کردار من آن را برای تو، ای عشق جاودانی به تصویر نکشیده باشد. ۰/۲۵، ص ۱۵۵

-۱۴۴

به شیوه صمیمی و خودمانی، ۰/۵، ص ۱۳

-۱۴۵

سوخته جان : شاعر (ملک الشعراى بهار)، ۰/۲۵، آتش : خشم، اعتراض ۰/۲۵، ص ۳۵،

-۱۴۶

همه موجودات در حال تسبیح خداوند هستند. (یسبح لله ما فی السموات و ما فی الارض) ۰/۵، ص ۷۶

-۱۴۷

نسیم سحرخیز: انقلاب و قیام مردم، ۰/۲۵، باغ : وطن، کشور، ۰/۲۵، ص ۸۵

-۱۴۸

لطف و عنایت حق، انسان را از آسیب‌ها در امان نگه می‌دارد. (آتش سوزان مثل آب، سرد می‌شود) ۰/۵، ص ۱۰۴

-۱۴۹

داستان‌های شاهنامه (حماسه ملی ایران)، ۰/۵، ص ۱۱۴

-۱۵۰

میزان قدرت و توانایی تو چه قدر است. ۰/۵، ص ۱۳۴

-۱۵۱

یکی از این دو مورد: عشق قدیم را هر چه قدر قدیمی باشد، کهنه و بی ارزش نمی‌شمارد یا همواره معشوق را جوان می‌بیند. ۰/۵، ص ۱۵۵

-۱۵۲

۲- ج، ۰/۲۵، ص ۱۲۷

۱- ب، ۰/۲۵، ص ۱۲۳

-۱۵۳

گفت: برای جریمه و تاوان، لباست را از تو می گیرم. ۰/۵، ص ۱۹

-۱۵۴

مزینان مدت زمان زیادی است که تغییری نکرده است، ۰/۵، ص ۷۰

-۱۵۵

جسم از روح و روح از جسم پوشیده نیست. ۰/۵، ص ۴۶

-۱۵۶

وقتی مردم سیاوش را دیدند، فریاد شادی سردادند که شاهزاده از آتش به سلامتی بیرون آمد. ۰/۵، ص ۱۰۴

-۱۵۷

آری اکنون رستم در ته چاهی که به جای آب، زهر شمشیر و سرنیزه داشت، محو شده بود، ۰/۷۵، ص ۱۱۲

-۱۵۸

اگر دیدی که من زخمی و در حال جان دادن هستم، تو شاد باش؛ زیرا خنده تو برای دستان من مانند شمشیر برکشیده‌ای است و به من توان مبارزه می بخشد. ۰/۷۵، ص ۱۵۰

-۱۵۹

هر روز باید سخن یکسانی را تکرار کنم و آن این که: تو متعلق به منی و من متعلق به تو هستم. ۰/۵، ص ۱۵۵

-۱۶۰

الف) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق، ۰/۲۵، ص ۵۰ (ب) بیگانه ستیزی، ۰/۲۵، ص ۲۶

-۱۶۱

مادر سرسپید: دماوند، ۰/۲۵، ص ۳۵ سیاه بخت فرزند: شاعر (بهار) ۳۵

-۱۶۲

با اتحاد و یکپارچگی می توان به پیروزی و آرامش رسید، ۰/۵، ص ۸۵

-۱۶۳

اگر یکی از این دو نفر (سیاوش یا سودابه) گناهکار باشد، دیگر کسی او را پادشاه نمی داند. ۰/۵، ص ۱۰۱

-۱۶۴

سنجیده سخن گفتن (پرورده گویی)، ۰/۵، ص ۱۴۲

-۱۶۵

معیار سنجش دوستی و دشمنی مردان و ناجوانمردان ، ۰/۵، ص ۱۱۰

-۱۶۶

دخلی ندارد: ربطی ندارد، ۰/۲۵، ص ۱۳۳ هفت قرآن به میان : چشم نخورد، (بلا به دور باشد) ۰/۲۵، ص ۱۳۳

-۱۶۷

الف) وادی چهارم یا استغنا ، ۰/۲۵، ص ۱۲۳ ب) وادی هفتم یا فقر و فنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۷

-۱۶۸

الف، ۰/۲۵، ص ۱۹ و ۲۰ ب، ۰/۲۵، ص ۵۳ و ۵۶

-۱۶۹

نالها و شعرهای غم انگیز من شاعر برای دوری از وطن است ۰/۲۵ و شیوه پرنده گرفتار نیز ۰/۲۵ مثل من است که در دوری از وطن می نالد. ۰/۲۵، ص ۲۶

-۱۷۰

بخشش و مهربانی خداوند را ببین که چه قدر زیاد است: ۰/۲۵ بنده گناه می کند و او از گناه بنده اش خجالت زده است. ۰/۲۵، ص ۱۳

-۱۷۱

شاد باش؛ زیرا شادی و خنده ی تو برای من مانند شمشیری از غلاف برکشیده است (به من توان مبارزه می بخشد)، ص ۱۵۰

-۱۷۲

هیچ کس از راه رسیدن به سیمرغ (حق) برنگشته است ۰/۲۵ و کسی از میزان مسافت آن آگاهی ندارد. ۰/۲۵، ص ۱۲۲

-۱۷۳

کشورهای عراق و سوریه (دورترین کشورها) ۰/۲۵ از فرمان روم (ایتالیا) ۰/۲۵ اطاعت می کردند. ۰/۲۵، ص ۶۲

-۱۷۴

وقتی سیاوش پیش کاووس رفت از اسب ۰/۲۵ پیاده شد و تعظیم کرد. ۰/۲۵، ص ۱۰۴

-۱۷۵

وانمود کنید که بیمار هستید ۰/۲۵، و بگویید پزشک ممنوع کرده و از رختخواب برنخیزید. ۰/۲۵، ص ۱۳۴

-۱۷۶

الف) شکوه و اعتبار مرگ را از بین برده است. ۰/۵، ص ۹۵ (ب) نابه سامانی جامعه و فساد آن ۰/۵، ص ۱۹

-۱۷۷

دشوار و پرخطر بودن راه عشق، ص ۱۲۷

-۱۷۸

آتش درون: خشم و اعتراض، ۰/۲۵، ص ۳۵ سوخته جان: شاعر، ۰/۲۵، ص ۳۵

-۱۷۹

نرک خود کردن و رها کردن دلبستگی ها و تعلقات مادی، ۰/۵، ص ۵۳

-۱۸۰

زودگذر و ناپایدار بودن قدرت، ۰/۵، ص ۶۲

-۱۸۱

الف) ۲ یا طلب، ۰/۲۵، ص ۱۲۷ (ب) ۱ یا فقر و فنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۷

-۱۸۲

تو از آن منی و من از آن تو، ص ۱۵۵

-۱۸۳

۱) سر از یک گریبان برکنند، ۰/۲۵، ص ۱۲۳ ۲) سنگ را بر سبوزدن، ۰/۲۵، ص ۱۰۰

-۱۸۴

این ظلم حاکم را همچون خانه ای ویران کن ؛ زیرا باید ظلم را از پایه و اساس از بین برد. ۰/۷۵، ص ۳۵

-۱۸۵

روزگاری همه مردم دنیا به ایتالیا توجه داشتند و از آن حساب می بردند و اطاعت می کردند. ۰/۷۵، ص ۶۲

-۱۸۶

هرکسی از دیدگاه خودش با عارف همراه می شود و حال درون او را درک نمی کند. ۰/۵، ص ۴۶

-۱۸۷

با این انقلاب، تو هم به پاخیز که حتی اگر در این راه شهید هم شدیم، انقلاب و آزادی به عنوان یادگار ما در وطن باقی می ماند.

-۱۸۸ وقتی که پیش شاه کاووس رفت، از اسب پیاده شد و تعظیم کرد. ۰/۷۵، ص ۱۰۳

-۱۸۹

وقتی در مرحله طلب (اولین مرحله) قدم بگذاری، رنج و سختی های زیادی در برابر تو ظاهر می شود. ۰/۵، ص ۱۲۲

-۱۹۰

رستم، ۰/۲۵ ؛ مرگ یا چاهی که شغاد حفر کرده بود، ۰/۲۵، ص ۱۱۲

-۱۹۱ رشوه خواری، ۰/۵، ص ۱۹

-۱۹۲ الف) بیگانه ستیزی، ۰/۵، ص ۲۶ ب) نام و سخن نیک ماندگار است. ۰/۵، ص ۸۶

-۱۹۳

الف) ۰/۲۵، ص ۱۵۳ ب) ۰/۲۵، ص ۱۴ ج) ۰/۲۵، ص ۱۴۲ د) ۰/۲۵، ص ۴۷

-۱۹۴ الف) استغنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۳ ب) فنا، ۰/۲۵، ص ۱۲۵

-۱۹۵

روح راستگوی عاشق هر چه را که در ذهن آدم می گنجد، برای معشوق ترسیم کرده است. ۰/۵، ص ۱۵۵

-۱۹۶

چون زیبایی ها را نمی توان با عقل دریافت (یا نگاه عقل گرایانه به زیبایی، زیبایی را از بین می برد) ۰/۵، ص ۷۶

مجموعه

آمادگی امتحان نهایی

(نمونه سوال)

فارسی دوازدهم

(از سال ۹۷ تا ۱۴۰۰)

قلمرو زبانی / ادبی / فکری

استاد صالح نیا

دبیر فارسی دوره دوم متوسط

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

راه‌های ارتباطی مرکز مشاوره

تلگرام

اینستاگرام

وبسایت

AlirezaAfsharOfficial

AlirezaAfsharOriginal

www.AlirezaAfshar.org

رزور مشاوره خصوصی علیرضا افشار

برای رزور مشاوره خصوصی تک جلسه و ماهانه
به شماره ۰۹۳۵۸۹۶۰۵۰۳ در واتساپ پیام دهید

Afshar.xyz

آدرس تمام رسانه ها :

